

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MUHASEBE VE FİNANSMAN

**BANKA KURULUŞ İŞLEMLERİ
343FBS037**

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1. BANKA.....	2
1.1. Bankanın Tanımı.....	3
1.1.1. Bankaların Görevleri	3
1.2. Banka Türleri	5
1.2.1. Sermaye Kaynaklarına Göre Bankalar	5
1.3. Bankaların Kuruluşu	10
1.3.1. Türkiye’de Banka Kurmak	11
1.3.2. Yabancı Bankaların Türkiye’de Şube Açması.....	13
UYGULAMA FAALİYETİ	15
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	16
ÖĞRENME FAALİYETİ-2.....	17
2. KURULUŞ SÖZLEŞMESİ.....	17
2.1. Banka Kurmak İçin Gerekli Belgeler.....	17
2.2. Banka Kuruluşunda İzlenecek Yollar	18
2.3. Bankaların Anonim Şirket Olma Şartı	26
2.3.1. Alelade Bir Anonim Şirketin Sonradan Banka Hâline Dönüşmesi	26
2.4. Banka Ana Sözleşmesi Düzenlemek.....	27
2.5. Kuruluş İzni	29
2.5.1. BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu).....	29
2.5.2. Merkez Bankası	30
2.5.3. Ticaret Sicili	30
2.6. Kuruluştan Sonra Yapılacak İşlemler	32
2.6.1. Kuruluş İzni Alan Bankanın Mevduat Kabulü ve Bankacılık İşlemleri Yapması	32
2.6.2. Kuruluş İzni Almış Bir Bankanın Faaliyete Geçmesi	32
UYGULAMA FAALİYETİ	38
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	39
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	40
3. BANKA ORGANLARI	40
3.1. Bankaların Üst Yönetim Organları	40
3.1.1. Genel Kurul	41
3.1.2. Yönetim Kurulu	41
3.1.3. Kredi Komitesi	44
3.1.4. Denetçiler (Teftiş Kurulu)	44
3.2. Genel Müdürlük	45
3.2.1. Genel Müdür Yardımcılığı	45
3.2.2. Genel Müdürlerin ve Yardımcılarının Atanmaları ve Görevden Ayrılmaları	45
3.2.3. Genel Müdürlüğün Görevleri	46
3.2.4. Şubeler	46
UYGULAMA FAALİYETİ	48

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	49
ÖĞRENME FAALİYETİ-4.....	51
4. BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (BDDK).....	51
4.1. Kurumun Amacı.....	51
4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu.....	52
4.3. Kurumun Yetki ve Görevleri	52
4.3.1. Kurumun Bankalarla İlgili Görevleri.....	52
4.3.2. Bankaların Kuruluş İzni.....	53
4.3.3. Kuruluş Sonrası İşlemler	54
4.3.4. BDDK'nın Bankaları İzlenmesi	55
4.3.5. BDDK'nın Yetki ve Yaptırımları	56
UYGULAMA FAALİYETİ	57
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	58
MODÜL DEĞERLENDİRME	61
CEVAP ANAHTARLARI	66
ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	69
KAYNAKÇA	70

AÇIKLAMALAR

KOD	343FBS037
ALAN	Muhasebe Finansman
DAL/MESLEK	Finans Hizmetleri Elemanı
MODÜLÜN ADI	Banka Kuruluş İşlemleri
MODÜLÜN TANIMI	Banka kuruluş şartlarının, kuruluş sözleşmesinin ve banka yönetim organlarının tanıtıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Bilanço esasına göre defter tutmak
YETERLİK	Banka kuruluş işlemlerini yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile bankaların kuruluş şartlarını tespit ederek, kuruluş sözleşmesi düzenleyebilecek ve banka organlarını ayırt edebileceksiniz. Amaçlar 1. Bankaların kuruluş şartlarını tespit edebileceksiniz. 2. Banka kuruluş sözleşmesini inceleyebileceksiniz. 3. Banka organlarını tanıyabileceksiniz. 4. BDDK ve çalışmalarını tanıyabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Bilgisayar, internet, form belgeler, sarf malzemeleri, yazıcı ve sözleşme örneği gibi
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none">➤ Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz.➤ Ayrıca modül sonunda öğretmeninizin size vereceği uygulamalarla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirebileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnsanlar, öncelikle can ve mallarının güven altında olmasını isterler. Devlet, insanların can ve mal güvenliğini sağlamak durumundadır.

Para, insanların hayatlarını devam ettirmelerini sağlayan bir araçtır. İnsanlar, bilgilerini, becerilerini ve güçlerini para kazanmak için kullanırlar. Kazandıkları paranın, ihtiyaçları kadarını kullanırlar. İhtiyaçlarından fazlasını ise kendilerinin ve çocuklarının ilerde daha iyi şartlarda yaşayabilmeleri için saklamak yoluna giderler.

Paranın bulunmasından bu yana bunun için çeşitli yollar aranmış önceleri basit çözümlerle bu sağlanmaya başlanmış ve neticede bankacılık sektörü kurulmuş, çeşitli aşamalardan geçtikten sonra günümüzdeki ileri teknolojideki bankacılık oluşmuştur.

Günümüzde bankalar, sadece paranın güvenle saklandığı yer değil, bir çok işimizi kolaylaştıran, paramızın değer kazanmasını sağlayan kuruluşlardır. Ancak, banka kurmanın da çeşitli şartları ve kuralları vardır.

Banka çeşitleri, banka kuruluş şartları, ana sözleşme, kuruluş aşamaları, faaliyete geçmesi, denetlenmesi ve BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) başlıca konularımızı oluşturmaktadır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile bankaların kuruluş şartlarını tespit edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu öğrenme faaliyeti öncesinde yapmanız gereken araştırma faaliyetleri şunlardır:

1. İnternette banka çeşitlerini araştırınız.
2. Çevrenizdeki bankaları ve yaptıkları işlemleri araştırınız.

1. BANKA

Banka kelimesi İtalyanca **banca** kelimesinden Türkçeye geçmiştir. Para bozma gişesi, para bozma yeri anlamına gelir.

Bankacılığın gösterdiği tarihi gelişme, para kavramının gelişmesiyle yakından ilişkilidir. Bilinen en eski banka Mezopotamya'daki "Kızıl Tapınak" tır (M.Ö.3400-3200). Hamurabi yasalarında banka işleminin nasıl yürütüleceği, borçların nasıl tahsil edileceği, komisyonların nasıl belirleneceği konusunda hükümler yer almaktaydı. Sonraki yüzyıllarda bankacılık zengin ailelerin de uğraşmaya başladığı bir konu hâline geldi.

Modern anlamda bankacılık etkinliğini gösteren ilk banka 1609 yılında kurulan Amsterdam Bankası'dır. Bunu takiben 1637'de Venedik Bankası kurulmuştur. Diğer ülkelerde olduğu gibi burada da bankacılık, ilk önce sarraf dükkânları ve kasaların 15 ve 16. yüzyılda gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. Fakat 17'nci yüzyıl başlarından itibaren bugünkü anlamda bankacılık ortaya çıkmıştır. 19. Yüzyıla gelindiğinde bankalar ekonomik ve ticari faaliyetlerin yardımcısı ve hatta bu faaliyetleri geniş ölçüde düzenleyici kurumlar hâline gelmişler ve faaliyet alanlarına göre uzmanlaşmaya başlamışlardır.

Türk bankacılık tarihine baktığımızda gelişim süreci Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerine kadar uzanmaktadır. (**İstanbul**'da, ilk banka **1847** yılında, İstanbul Bankası adıyla kurulmuştur) Cumhuriyet öncesinde 1911-1923 tarihleri arasında milli sermaye ile 21 banka kurulmuş ancak bunlar sektördeki yabancı bankaların kredi piyasasına egemen olmaları karşısında faaliyetlerini sürdürmekte zorlanmışlardır.

Bu bankalardan iflas ve tasfiyeler sonucu ancak 18'i Cumhuriyet dönemine geçebilmiştir. Ülkemiz, Cumhuriyetin ilanından sonra ekonomik kalkınmaya önem vermiş, sınai ve ticari hayatı canlandırmak amacıyla ulusal bankacılığı geliştirmeye başlamıştır. Bu

bağlamda devlet teşvikiyle Türkiye İş Bankası ve Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası gibi bankalar kurulmuştur.

Önceleri "Türk Ticaret" ve, "Medeni Kanunu" ile statüleri içinde serbestçe her türlü Banka işlemleri yapmaktaydı ancak 3182 sayılı Bankalar Kanunu yayım tarihi olan 2.5.1985 tarihinde "Bankalar Kanunu" yürürlüğe sokulmuş bulunmaktadır.

1.1. Bankanın Tanımı

Yüzyıllardan beri bir çok değişiklikler ve gelişmeler kaydederken günümüzde de en mükemmel şeklini almaya başlamış olan bankalar farklı şekillerde tanımlanmaktadır.

Banka, mevduat kabul eden, bu mevduatı en verimli şekilde çeşitli kredi işlemlerinde kullanmak amacını güden veya faaliyetlerinin esas konusu düzenli bir şekilde kredi almak ya da kredi vermek olan ekonomik bir kuruluştur.

Diğer bir tanım olarak banka, para, kredi ve sermaye konularına giren her çeşit işlemleri yapan ve düzenleyen, özel veya kamusal kişilerle işletmelerin bu alandaki her türlü ihtiyaçlarını karşılama faaliyetlerinde bulunan bir ekonomik birimdir.

En basit tanımını ise şöyle yapabiliriz: Bankalar faizle para alıp veren, kredi, iskonto, kambiyo işlemleri yapan, kasalarında para, değerli belge, eşya saklayan ve bunun dışındaki diğer ekonomik etkinliklerde bulunan kuruluştur.

Resim 1.1: Bankalar, müşterilerden mevduat kabul eder ve korur.

Banka deyince akla ilk gelen ticari bankalardır. Bu bakış açısından genelde her bankanın yerine getirdiği ve daha önce verdiğimiz tanımlara göre üç temel fonksiyondan söz edilebilir. Bunlar:

- Müşterilerden mevduat kabul etme ve koruma,
- Paranın bir hesaptan diğerine aktarılmasını veya nakit olarak bankadan çekilmesini sağlama,
- Toplanan mevduatın belirli bir bölümünü ödünç almak isteyen müşterilere belirli bir fiyat karşılığında ödünç verme olarak sıralayabiliriz.

1.1.1. Bankaların Görevleri

Bankaların kuruluş amaçlarına göre çeşitli faaliyetleri olmasına rağmen, bankaların yerine getirdikleri temel görevlerini (özellikle ticari bankaların) şöyle sıralayabiliriz:

➤ **Aracılık**

Bankalar tasarrufu olan kişi ve kuruluşlardan mevduat olarak topladıkları fonları, kredi olarak talep eden kişi ve kuruluşlara aktarmada aracılık ederler. Böylelikle ekonomi içinde en önemli görevi üstlenirler.

➤ **Kaynaklara Akıcılık Sağlama**

Bankacılık sistemi paranın transferi sistemi olma görevi ile ulusal ve uluslararası düzeyde kaynaklara akıcılık sağlar. Yani paranın bir müddet için ihtiyacı olmayandan ihtiyacı olanlara aktarılması işlevini görür.

➤ **Kişilerin ve Kurumların Sahip Oldukları Maddi Varlıkların Rasyonel Bir Biçimde Kullanımını Sağlama**

Halkın, parasal, finansal ve reel aktiflerinden oluşan mal varlıklarının kullanım biçimi üzerinde, bankacılık kesiminin oluşturduğu, faiz seçenekleri, gelir imkânları, vade farkları ve nakit akışı kolaylıklarının önemli rolü vardır. Bu konuda hâlkı aydınlattığı gibi ekonomideki nakit akışlarının daha sağlıklı dolaşımını sağlar.

➤ **Kaynak Kullanımlarını İyileştirme**

Bankaların ekonomik kalkınmaya katkıda bulunabilmesi için, yeni bir değer, yeni bir servet yaratmakla beraber, topladıkları kaynakların belirli yörelere, sektörler, kişilere aktarılması ile ülke kaynaklarının dağılımını da yönlendirecektir.

➤ **Kısa Süreli Fonları, Uzun Süreli Fonlar Hâline Dönüştürme**

Kişilerin kısa süreli ve sahip oldukları küçük miktardaki fonları toplayan bankalar, bunları ekonomide uzun süreli fonlar hâline dönüştürmekte ve böylelikle de yatırımlara finans sağlamaktadır.

➤ **Kaydi Para veya Banka Parası Yaratma**

Bankalar satın alma gücüne, genellikle hesaptan hesaba devir esasına dayandığı için kaydi para denilmektedir.

Kaydi para, maddi varlığı olmayan, yalnızca bankaların hesaplarına alacak veya borç kaydı düşülmek suretiyle yaratılan bir değişim, bir ödeme aracı olarak tanımlanabilir.

Bankaların müşterilerine kredi açması ve bu kredi limitleri içinde çek kullanma hakkı tanınması veya kredi kartı uygulamaları, kaydi para yaratabilmektedir.

Günümüzde elektronik bankacılığın gelişmesi ile ekonomide banknot ve çeklerin daha az dolaştığı, ödemelerin yaygın olarak bankalarda hesaptan hesaba aktarma yolu ile yapıldığı ekonomik düzene geçiş yaşanmaktadır.

➤ **Ulusal ve Uluslararası Ticareti Geliştirme**

Bankacılık sistemi, geliştirdiği, uyguladığı çeşitli ödeme ve kredilendirme yöntemleri - finansal kiralama, factoring (bir şirketin ticari alacaklarını satarak finansman sağlaması), forfaiting (alacak hakkının kayıtsız ve şartsız olarak teslim edilmesi anlamındadır.) gibi finansman teknikleri, teminat mektupları, belgeler karşılığında ödeme, akreditif (belirli bir

nicelikteki para için bir bankanın veya bir finans kurumunun yükümlülüğü altında, üçüncü bir kişi yararına bir başka bankada veya şubesinde açtırılan kredi) gibi ödeme yöntemleri – ile ulusal ve uluslararası ticaretin artmasına katkıda bulunmaktadır.

➤ **Para Politikasının Etkinliğini Artırma**

Bir ekonomide etkili bir para politikasının izlenebilmesi için gelişmiş bankacılık sisteminin varlığı gereklidir. Merkez bankalarının para politikasına ilişkin olarak kullandıkları reeskont faiz hadleri, açık piyasa işlemleri, karşılık oranları gibi tüm araçlar, ancak gelişmiş bir bankacılık sistemi aracılığı ile ekonomi üzerinde etkili olmaktadır.

➤ **Gelir ve Servet Dağılımını Etkileme**

Bankacılık sistemi izlediği kredilendirme politikası ile ekonomide gelir ve servet dağılımını etkileyebilmektedir.

1.2. Banka Türleri

Bankaları öncelikle aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Sermaya kaynaklarına göre bankalar
- Yaptıkları işlere göre (Faaliyet alanları ve amaçlarına göre) bankalar
- Faaliyet konularına ve işlemlerinin finansal hacimlerine göre bankalar
 - Toptancı Bankalar
 - Parekendeci Bankalar

1.2.1. Sermaye Kaynaklarına Göre Bankalar

Sermaya kaynaklarına göre bankalar ikiye ayrılır bunlar: Milli sermayeyle kurulan ve yabancı sermaye ile kurulan bankalardır.

1.2.1.1. Millî Sermayeli Bankalar

Ülkeminizin kanunlarına göre kurulmuş olan, sermayesi Türk parası olarak konulan, sermayesinin çoğunluğu ve yönetimle denetimi Türklere ait olan bankalar bu grupta yer alır. Bu tür bankalar kendi aralarında şöyle sıralanır.

- Devlet Bankaları
- Özel Sektör Bankaları
- Karma Sermayeli Bankalar

➤ Devlet Bankaları

Sermayelerinin tümü kamuya, yani kamu adına hazineye ya da diğer kamu tüzel kişilerine ait bankalardır. T.C Ziraat Bankası, İller Bankası, Vakıflar Bankası, Hâlk Bank, Türk Kalkınma Bankası gibi bankalar devlet sermayeli bankalardır.

➤ Özel Sermayeli Bankalar

Sermayesinde kamu payı bulunmayan, özel kişi ve kuruluşların sahip olduğu bankalar bu niteliktedir.

Özel sermayeli bankalar, genellikle ticaret, mevduat ya da yatırım bankası şeklinde kurulurlar.

➤ Karma Sermayeli Bankalar

Özel sektör ile kamu sektörünün belirli oranlarda sermaye koymaları ile kurulan bankalardır.

1.2.1.2. Yabancı Sermaye ile Kurulan Bankalar

Sermayesinin tamamı yabancı uyruklu kişi ve kuruluşlara ait olan bankalardır. Bu bankaların yönetim ve kuruluş merkezleri Türkiye sınırları dışında bulunur.

1.2.1.3. Yabancı ve Türk Ortaklı Bankalar

Ülkemizde özellikle son ekonomik ve politik gelişmeler doğrultusunda sermayesinin iki veya daha fazla ülkeye ait olan bankalar kurulmaya başlamıştır. Örneğin, Yapı Kredi Bankası Türk-İtalyan ortaklığı ile faaliyetlerine devam etmektedir.

1.2.2. Yaptıkları İşlere Göre (Faaliyet Alanları ve Amaçlarını Göre) Bankalar

Bu grupta yer alan bankaları beşe ayırabiliriz. Bunlar: Emisyon Bankaları (Merkez Bankaları), İş ve Ticaret Bankaları, Tasarruf (Mevduat) Bankaları, Ziraat ve Sanayi Bankaları, Yatırım ve Kalkınma Bankalarıdır.

1.2.2.1. Emisyon Bankaları (Merkez Bankaları)

Buldukları ülkenin veya **Avrupa Birliği**'nde olduğu gibi bir ülkeler topluluğunun para politikasını belirleyen bir kurumdur.

Para biriminin değerini korumak, enflasyon hedeflemesine gitmek gibi görevleri de olabilir. Ülkemizde merkez bankasının asli görevi “fiyat istikrarıdır”. Merkez Bankaları para politikası araçlarıyla fiyat istikrarını sağlamaya çalışır.(Şekil 1.1)

Resim 1.2: T.C. Merkez Bankası Binası

T.C. Merkez Bankası 11 Haziran 1930 yılında kurulmuştur.

Aynı zamanda, devlet adına banknot çıkarmak suretiyle devlet adına para hareketlerini düzenleme yetkisine sahiptir. Madeni paralar ise hazinenin sorumluluğunda darphaneye bastırılır ve T.C Merkez bankasının kontrolü ile piyasaya sürülür.

T.C. Merkez Bankası anonim şirket olarak kurulmuş olup 1211 sayılı Merkez Bankası Kanunu ile Banka statüsü dışında kalan durumlarda özel hukuk kurallarına tabidir. Banka Kanunu'nda tanımlandığı üzere, Banka hisselerinin en az yüzde 51'i Hazine'ye ait olup, kalan kısmı millî bankalar, yabancı bankalar ve Türk ticaret müesseseleri ve Türk vatandaşlığına haiz gerçek ve tüzel kişilerce sahip olunmuştur.

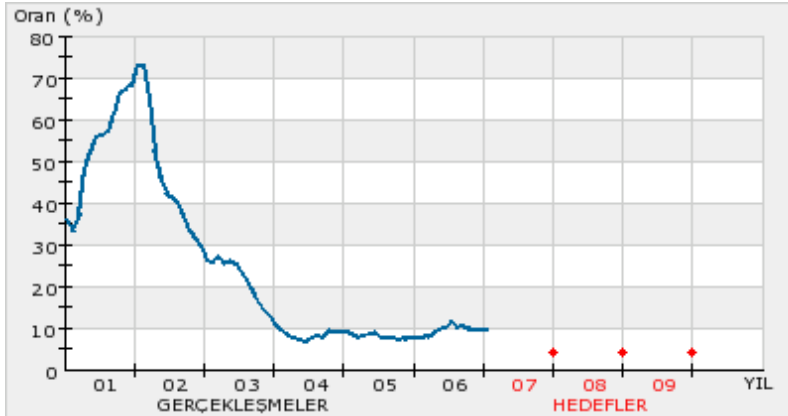
Banka statüsünde geçen temel hedef, fiyat istikrarını sağlayacak şekilde para ve kredi politikasını yürütmek, millî paranın iç ve dış değerini korumak şeklinde ifade edilmiştir.

Bankanın organları, Hissedarlar Genel Kurulu, Banka Meclisi, Başkanlık (Güvernörlük), Denetleme Kurulu ve Yönetim Komitesi'nden oluşmaktadır.

- **Hissedarlar Genel Kurulu:** Banka'nın pay sahipleri defterinde adı yazılı bulunan hissedarlar tarafından oluşmaktadır.
- **Banka Meclisi:** Başkan ile Genel Kurulca seçilen altı kişiden oluşmaktadır. Görev süresi üç yıldır.
- **Denetleme Kurulu:** Bankanın A, B, C ve D sınıfı hissedarlarınca ayrı ayrı seçilen toplam dört üyeden oluşmaktadır. Görev süresi iki yıldır.
- **Yönetim Komitesi:** Başkan ve başkanın dört yardımcısından oluşmaktadır. Görev süresi üç yıldır.

Merkez Bankası Başkanının (güvernörünün) görev süresi ve atanması: Başkan (güvernör), Bakanlar Kurulu Kararı ile beş yıllık dönem için atanır. Bu sürenin sonunda yeniden atanabilir.

Bankanın sorumluluğundaki temel konular: AB üyesi ülkelerin merkez bankalarının sorumluluğunda olan temel konulara paralel olarak T.C. Merkez Bankası, bankaların bankası olarak banknot basımı, para politikasının yürütülmesi, ödeme sistemleri hizmeti, finansal kurumların gözetimi, finansal istikrarın sağlanması, resmi rezervlerin yönetimi işlevlerini üstlenmiştir.

Şekil 1.1: T.C Merkez Bankası TÜFE Değişim Oranları ve Enflasyon Hedefleri

➤ Merkez Bankasının Görev ve Yetkileri

Yukarıda Merkez Bankası'ndan söz ederken bazı görevlerini de hatırlattık, şimdi Merkez Bankası'nın başlıca görev ve yetkilerini sayalım:

- Banknot ihraç etmek,
- Devletin veznedarlık görevini yapmak,
- Mali ve iktisadi konularda devletin danışmanlığını yapmak,
- Ticari bankaların para rezervlerini (mevduat sahiplerine güvence sağlamak ve mali kesimde panikleri önlemek amacı ile merkez bankasının ticari bankalara tutmalarını zorunlu belli oranlardaki mevduat)) muhafaza etmek,
- Ülkenin uluslararası ödeme araçlarının muhafızlığını yapmak,
- Bankaların öz kaynaklarını ve yabancı kaynaklarını kullandıktan sonra, Merkez Bankası son borç verme görevini yapar,
- Bankaların takas, tasfiye ve virman görevini yapmak,
- Krediyi düzenlemek ve denetlemek,
- Kliring (iki ülke arasındaki alışverişten doğan borç ve alacağın nakit kullanılmaksızın karşılıklı olarak mahsubu suretiyle hesabın tasfiye edilmesi.) Kurumu olarak Kliring hizmetleri yapmak.

1.2.2.2. İş ve Ticaret Bankaları

İş ve Ticaret Bankaları İş bankaları ortakların ve endüstri işletmelerinin kurulmaları ile uzun vadeli kredi işlemleriyle uğraşan, çalışmaları bu konularda geliştirilmiş olan bankalardır.

Geleneksel faaliyetleri mevduatın her çeşidini toplayarak bu fonları, kısa, orta ve uzun vadeli krediye dönüştürebilmektedirler. Devlet sermayeli bankalar, bu tip bankaların yaptıkları işleri yapmakta olup özel sermayeli millî ve yabancı bankaların pek çoğu da bu alanda faaliyetlerini yürütmektedir. Günümüzde faaliyet alanları oldukça genişlemiş olan bu bankalara örnek verecek olursak, T.C Ziraat Bankası, Akbank A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş , Oyak Bank A.Ş gibi.

1.2.2.3. Tasarruf (Mevduat) Bankaları

Özellikle gelişmiş ülkelerde bulunan bu tür bankalar, şahısların küçük çaplı tasarruflarını toplayarak işleten kuruluşlardır. Kısa ve uzun vadeli mevduat toplayarak karşılığında faiz verirler. Her ülkede yasalarla düzenlenen ve denetlenen tasarruf bankalarının yatırım alanı genellikle ipotek karşılığı gayrimenkul kredileri, devlet tahvilleri ile güvenilir şirketlerin hisse senedi ve tahvil piyasasıdır.

1.2.2.4. Ziraat ve Sanayi Bankaları

Ziraat bankaları adından da anlaşılacağı gibi, tarımla uğraşanların, kredi ihtiyaçlarını karşılama işlemini yaparlar. Örneğin T.C. Ziraat Bankası gibi. Sanayi bankaları da bir çeşit spekülasyon ve finansman bankalarıdır. Yalnız daha çok endüstri alanında çalışan ortakların kurulmasını sağlarlar.

Resim 1.4: Ziraat bankaları ziraatçılara, sanayi bankaları ise sanayicilere kredi verirler

1.2.2.5. Yatırım ve Kalkınma Bankaları

Özel ya da kamu işletmelerinin genellikle uzun dönemli finansal ihtiyaçlarını karşılayan bankalardır. Yatırım bankaları, bu işletmelerin çıkarmış olduğu hisse senetlerini ve tahvillerini tasarruf sahiplerine ulaştırır. Kâr amacı ile şirketlerin hisse senedi ve tahvillerinin piyasaya sunulması işlerini üstlenir.

Kalkınma bankalarının fonksiyonları, yatırım bankalarının fonksiyonlarından farklıdır. Özellikle az gelişmiş ekonomilerde yatırım projelerinin hazırlanması ve değerlendirilmesinde eksikliği duyulan teknik bilgi ve deneyim ihtiyacı ve bu yatırımları için gerekli uzun vadeli fon kaynaklarının bulunabilmesi için kalkınma bankaları kurulmaktadır.

BANKA TÜRLERİ

SERMAYE KAYNAKLARINA GÖRE BANKALAR	YAPTIKLARI İŞLERE (FAALİYET ALANLARINA) GÖRE BANKALAR
1. Millî Sermayeli Bankalar	1. Emisyon (Merkez) Bankaları (T.C Merkez Bankası)
a) Devlet Bankları	
b) Özel Sermayeli Bankalar c) Karma Sermayeli Bankalar	
2. Yabancı Sermaye İle Kurulan Bankalar	2. İş ve Ticaret Bankaları 3. Tasarruf (Mevduat) Bankaları 4. Ziraat ve Sanayi Bankaları 5. Yatırım ve Kalkınma Bankaları
- Yabancı ve Türk Ortaklı Bankalar	
	

Şekil 1.2: Banka türlerini gösteren şema

1.3. Bankaların Kuruluşu

Bankaların kuruluş şartlarını Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca (BDDK) belirlenir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 01.11.2006 tarihinde, 26333 sayılı resmî gazetede yayınlanan yönetmelik (Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik) 5411 sayılı Bankacılık

Kanununu 93 ve 143'üncü maddelerine dayanılarak, varlık yönetim şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir.

19.10.2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun yayımı tarihinden önce kurulmuş olanlar da dâhil olmak üzere varlık yönetim şirketleri ve faaliyetleri bu yönetmelik hükümlerine tâbidir.

Varlık yönetim şirketi: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, bankalar ve diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması amacıyla yönelik olarak faaliyet göstermek üzere bu yönetmelik hükümlerine göre izin alarak kurulan şirketleri kapsar.

1.3.1. Türkiye’de Banka Kurmak

Türkiye’de bir bankanın kurulmasına veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın ilk şubesinin açılmasına, bu konuda öngörülen şartların yerine getirilmesi kaydıyla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun en az beş üyesinin aynı yönde oyuyla alınacak kararlar ile izin verilir.

İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin usul ve esaslar kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. İzne ilişkin karar, başvurunun yapıldığı ya da başvuruda eksiklik bulunması hâlinde, istenilen bilgi ve belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren üç ay içinde ilgiliye bildirilir.

Eksiklerin altı ay içinde giderilmemesi hâlinde başvuru geçersiz sayılır.

1.3.1.1. Kuruluş Şartları (5411 Nu. lu Kanununun 7. md. Göre)

Türkiye’de kurulacak bir bankanın,

- a) Anonim şirket şeklinde kurulması,
- b) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,
- c) Kurucularının bu kanunda belirtilen şartları haiz olması,
- d) Yönetim kurulu üyelerinin bu kanunun kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen nitelikleri ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeyi haiz olması,
- e) Öngörülen faaliyet konularının planlanan mali, yönetim ve organizasyon yapısı ile uyumlu olması,

f) Nakden ve her türlü muvazaadan (hileli durumdan) âri olarak ödenmiş sermayesinin en az otuz milyon Yeni Türk Lirası olması,

(Kuruluş için gerekli olan asgari sermaye, her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık üretici fiyat endeksinin iki katının gerektirdiği miktarı geçmemek üzere kurul kararıyla artırılabilir.)

- g) Ana sözleşmesinin bu kanun hükümlerine uygun olması,
- h) Kurumun etkin denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması,
- i) Konsolide denetimini engelleyici nitelikte herhangi bir hususun bulunmaması,
- j) Öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, kuruluşun mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını sermaye yeterliliğini de içerecek şekilde, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemi de dâhil olmak üzere ibraz etmesi şarttır.

1.3.1.2. Kurucularda Aranılan Şartlar (5411 Nolu Kanununun 8. Maddesine Göre)

- a) Müflis (iflas etmiş olmak) veya konkordato (bir şirketin borçlarını ödeyemeyecek duruma gelmesi ve bunu ilan etmesi ve sonrasında alacaklıların alacaklarını belli bir plana göre tahsil edebilmeleri için kendi aralarında bir anlaşma yapmaları) ilan etmiş olmaması,
- b) Tasfiyeye tabi tutulan bankerler, bankalar, sigorta şirketleri, para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda ve Fona devredilen bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir oranda pay sahibi olmaması,
- c) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir oranda pay sahibi olmaması,
- d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis yahut basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolaylı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihâle ve alım satımlara fesat karıştırma, karapara aklama veya devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs ya da iştirak suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması,
- e) Banka kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği mali güç ve itibara sahip bulunması,
- f) İşin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması,
- g) Tüzel kişi olması hâlinde, risk grubu ile birlikte ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması şarttır.

1.3.1.3. Türkiye'deki Bir Bankanın Şube Açması

Türkiye'de kurulmuş bir bankanın yine Türkiye sınırları içinde şube açabilmesi 5411 nolu kanunun 13. maddesinde şöyle belirtilmiştir:

“Kurulca belirlenecek esaslara ve bu kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere uyulmuş olması ve kuruma bildirilmesi şartıyla bankalarca yurt içinde şube açılması serbesttir.”

Ayrıca kıyı bankacılığı konusuna 14. maddede şöyle açıklık getirilmiştir:

Türkiye'de kurulan bankaların, kıyı bankacılığı bölgeleri de dahil olmak üzere yurt dışında şube veya temsilcilik açmaları, ortaklık kurmaları veya kurulmuş ortaklıklara katılmaları, bu kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere ve kurulca belirlenecek esaslara uyulması kaydıyla kurulun iznine tâbidir.

1.3.2. Yabancı Bankaların Türkiye’de Şube Açması

Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerekli izni alarak Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet gösterecek yurt dışında kurulu bir bankanın,

5411 Nolu kanunun 9. maddesine göre;

- a) Merkezinin bulunduğu ülkede esas faaliyetlerinde yasaklamanın bulunmamış olması,
- b) Merkezinin bulunduğu ülkenin yetkili denetim merciinin Türkiye’de faaliyet göstermesine ilişkin olumsuz görüşünün bulunmaması,
- c) Ödenmiş sermayesinin Türkiye’ye tahsis edilen kısmının 7 nci maddede belirtilen miktardan az olmaması,

d) Müdürlükler kurulu üyelerinin, kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen şartları ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeyi haiz olmaları,

e) İzin kapsamındaki faaliyet konularına ait iş planlarını, ilk üç yıl için bütçe plânını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmesi,

f) Dahil olduğu grubun ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması Şarttır.

Merkezinin bulunduğu ülkedeki yerel düzenlemelere aykırılıkları nedeniyle faaliyeti yasaklanan konularda faaliyet izni verilmez.

1.3.2.1. Yabancı Bankaların Türkiye’de Şube Açmalarında Başvuru Aşamaları

- Kuruluş izni verme yetkisi BDDK’ya verilmiştir. (4491 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bu yetki Bakanlar Kurulundan BDDK’ya devredilmiştir.)
- Yabancı banka, şube açabilmek için ilgili belgelerle BDDK’ya başvuracaktır, bu belgelerin ilgili ülkenin resmi makamlarınca onaylanmış ve Türkiye Büyükelçiliği’nce tasdik edilmiş olması ve tüm belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi zorunludur.
- Yabancı bankanın başvurusu incelendikten ve T.C Merkez Bankası Kanunu’nun 4. maddesi uyarınca Merkez Bankası’nın görüşü alındıktan sonra BDDK’nun izin vermesini Bakanlar Kurulu’na önerecektir.
- Kuruluş izni BDDK’nun en az beş üyesinin imzası ile verilir.
- İzne ilişkin karar, başvurunun yapıldığı ya da başvuruda eksiklik bulunması hâlinde, istenilen bilgi ve belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren üç ay içinde verilir. Eksikliklerin altı ay içerisinde giderilmemesi hâlinde, başvuru geçersiz hâle gelir.

- Verilen izinler Resmi Gazete’de ve Kurumun haftalık bülteninde yayımlanır. Faaliyete geçilebilmesi için, kuruluş veya şube açma işlemlerinin tamamlanmasının ardından, ayrıca faaliyet izni alınması zorunludur.

1.3.2.2. Yabancı Bankaların Türkiye’de Şube Açma Şartları

- a) Banka veya mali kurumun anasözleşmesinin,
- b) Türkiye’de banka kurulması veya mevcut bankalardan birinin hisselerinin devralınması veya Türkiye’de şube açılmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,
- c) Banka kurulmasından veya hisselerin devralınmasından ya da Türkiye’de şube açılmasından beklenen faydayı analiz eden detaylı fizibilite raporu ile üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini bilanço ile kâr ve zarar cetvellerini ve gerekmesi hâlinde banka sermaye artırımları için gereken kaynak tutarını ve bu tutarın sağlanacağı kaynakları içeren bir raporun,
- d) Banka veya mali kurumun son beş yıla ait bilanço, kâr ve zarar cetvelleri ile yetkili kuruluşlarca düzenlenmiş bağımsız denetim raporlarının,
- e) Banka veya mali kurumun ortakları, kurulu bulunduğu ülke dışındaki teşkilat ve organizasyon yapısı, uluslararası mali piyasalardaki faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ve belgeler ile banka ve mali kurum hakkında uluslararası kabul gören derecelendirme şirketleri tarafından hazırlanan ve öngörülen derecelendirmeyi de içeren raporun,
- f) Banka veya mali kurumun kurulduğu veya faaliyette bulunduğu ülkede mevduat kabul etmesinin veya bankacılık işlemleri yapmasının yasaklanmamış olduğuna ve/veya faaliyetlerinde herhangi bir kısıtlama bulunmadığına ilişkin ilgili resmi makamdan alınmış belgenin,
- g) Banka veya mali kurumun son genel kuruluna ilişkin tutanaklarla, sermayenin yüzde onundan fazlasına sahip ortakların, banka veya mali kurumun merkezinin bulunduğu ülkenin yetkili makamlarınca onaylı (**merkezin bulunduğu ülkenin gözetim otoritesinin onayı**) bir listesinin,
- h) Banka veya mali kurumun merkezinin bulunduğu ülke mevzuatına göre yetkili bağımsız denetim kuruluşlarından biri tarafından her yıl yapılacak incelemeye ilişkin raporların kuruma tevdi edileceğine dair taahhütnamenin eklenmesi gerekir.

Yabancı banka için izin alma zorunluluğu BDDKL Kararları ilk şube için geçerlidir.

BDDKL: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

BDDKM: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Faaliyet alanlarına göre bankaları belirleyiniz.	➤ Banka türlerini ve faaliyet alanlarını, internetten araştırabilirsiniz.
➤ Yerli Bankaların kuruluş şartlarını bir kağıda yazarak sıralayınız.	➤ Bankaların kuruluş şartlarını, yakınınızdaki bir bankadan ya da internetten araştırabilirsiniz.
➤ Yabancı Bankaların kuruluş şartlarını bir kağıda yazarak sıralayınız.	➤ Bankaların kuruluş şartlarını, yakınınızdaki bir bankadan ya da internetten araştırabilirsiniz.
➤ Bankalarda kurucu ortak olma şartlarını bir kağıda yazarak belirleyiniz.	➤ Gerekli şartları 5411 sayılı bankacılık kanunundan edinebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Banka kuruluşunda asgari sermaye miktarını kim ve neye göre belirler?
A) BDDK tarafından, Devlet İstatistik K'un açıkladığı üretici fiyat endeksine göre
B) Merkez Bankası tarafından, Hazinesinin belirlediği fiyat endeksine göre
C) BDDK tarafından, Hazinesinin belirlediği fiyat endeksine göre
D) Merkez Bankası tarafından, Devlet İstatistik K'n belirlediği fiyat endeksine göre
2. Banka kurucusu olmak için aşağıdaki şartlardan hangisi doğru değildir?
A) İflas etmiş olmamak
B) Beş yıldan daha fazla hapis cezası almamış olması
C) Dürüstlük ve mesleki yeterliliğe sahip olması
D) Tüzel kişiliğe sahip olması
3. Aşağıdakilerden hangisi bankaların görevlerinden değildir?
A) Aracılık
B) Kişilerin iş kurmasında yol göstermek
C) Kaynaklara aracılık sağlamak
D) Kaynak kullanımını iyileştirmek
4. Bankalar ne tür bir şirket olarak kurulurlar?
A) Limited Şirket
B) Komandit Şirket
C) Anonim Şirket
D) Adi Ortaklık
5. Madeni paraları hangi kurumun sorumluluğunda, nereye bastırır?
A) Merkez Bankası'nın sorumluluğunda, Darphaneye bastırılır.
B) Hazinesinin sorumluluğunda, Merkez Bankası'na bastırılır.
C) Merkez Bankasının sorumluluğunda, Hazineye bastırılır.
D) Hazinesinin sorumluluğunda, Darphaneye bastırılır.
6. Aşağıdakilerden hangisi Merkez Bankası'nın görevlerinden değildir?
A) Devletin veznedarlık görevini yapmak
B) Kredileri düzenlemek ve denetlemek
C) Bakanlıklara bütçe ayırmak
D) Banknot ihraç etmek
7. Yabancı bir ülkede faaliyet gösteren bankanın Türkiye'de şube açmasına hangi kuruluş izin verir?
A) Bakanlar Kurulu
B) BDDK
C) Merkez Bankası
D) Hazine Genel Müdürlüğü

DEĞERLENDİRME

Ölçme değerlendirme sorularını cevapladıktan sonra modül sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki faaliyete geçiniz. Eksikleriniz var ise faaliyete dönerek tamamlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile banka kuruluş sözleşmesini inceleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu öğrenme faaliyeti öncesinde yapmanız gereken araştırma faaliyetleri şunlardır:

1. Bir banka şubesinden kuruluş sözleşmesi örneği temin ediniz.
2. Kurucular beyannamesi (tüzel ve gerçek kişiler için), adli sicil kaydı örnek formlarını temin ediniz.

2. KURULUŞ SÖZLEŞMESİ

2.1. Banka Kurmak İçin Gerekli Belgeler

- Banka kurucularına ilişkin beyanname (Şekil 2.1 ve 2.2),
- Ortaklar tarafından imzalanan ana sözleşme taslağı,
- Bankanın kurulmasından beklenen fayda analiz eden detaylı fizibilite raporu,
- Kuruluş tarihinden itibaren üç yıllık hedeflerini ortaya koyan tahmini bilanço ile kâr-zarar cetvelleri ile sermaye artırımları için gereken tutar ve bunun sağlanacağı kaynağı kapsayan rapor,
- Gerçek kişi kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği yüzde on veya daha fazla olan diğer gerçek kişilerce, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü veya Cumhuriyet Savcılıklarından, Kuruma verilmek üzere (Ek: 4)'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek dilekçe ile talep edilecek arşiv kaydını da içeren, son altı ay içinde alınmış adli sicil belgelerinin. Kurucuların, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü ya da cumhuriyet savcılıklarından alacakları son altı ay içinde alınmış adli sicil belgeleri. (Şekil 2.4),
- Kurucu tüzel kişilerin kurulacak bankaya ortak olunmasına ilişkin yetkili kurullardan alınmış karar örnekleri,
- Kurucuların başka şirketlerde, doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi olmadıklarına ilişkin beyan,

- Banka kurulmasından beklenen faydayı analiz eden detaylı fizibilite raporu ile kuruluştan itibaren üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini bilanço ile kar ve zarar cetvellerini ve banka sermaye artırımları için gereken kaynak tutarını ve bu tutarın sağlanacağı kaynakları içeren bir raporun,
- Kurucuların, vergi SSK prim borcu olmadığına dair vergi daireleriyle SSK'dan alacakları belge,
- Kurucuların, son beş yıla ait gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri, emlak beyannameleri gibi belgeler,
- Sermaye payı %10 veya daha fazla olan ortakların mevduat ve kredi hesaplarına ilişkin bilgilerini gösteren BDDK'ya hitaben düzenlenmiş belgeler,
- Sermaye payı yüzde 10 veya daha fazlasını taahhüt eden kişilerin, mali durumları hakkında, yeminli mali müşavirler tarafından düzenlenecek rapor,
- Tüm kurucuların, son on yılda mali bir kurumda görev alıp almadıklarına ilişkin bilgileri kapsayan ayrıntılı özgeçmişleri,
- Kurucu gerçek veya tüzel kişilerin temsile yetkisi kılınmış kişilere verilmiş vekâletname örnekleri,
- Kurucuların, gerekli kaynağı kendi ticari sanayi vb. gibi yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan (tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacıyla gerçek iradelerine uymayan açıklamalarda bulunmaları ve sözleşme yapmış görünmeleri, kural olarak her tür muvazaada hukuksal işlem geçersiz olur.) arınmış olarak sağladıklarına dair düzenleyip imzalayacakları taahhütname.

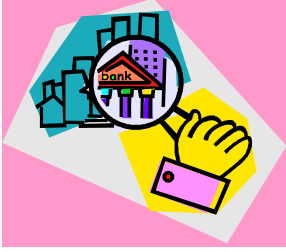
Kurucuların hepsi de ayrı ayrı yukarıda belirtilen belgeleri hazırladıktan sonra bir bütün olarak aşağıdaki şartlar da yerine getirilir.

2.2. Banka Kuruluşunda İzlenecek Yollar

Kuruluş şartları yerine getirildikten sonra aşağıdaki işlemler yapılacaktır:

- Şirket ana sözleşmesi hazırlanır, kurucu ortaklarca imzalanır ve imzalar notere tastik ettirilir.
- Şirket ana sözleşmesi ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığına kuruluş izni için başvurulur.
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığının vereceği anonim şirket kuruluş izninden sonra, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna “banka anonim şirketi”nin kuruluşu izin için başvuracaktır.
- BDDK'nun kurul üyelerinin en az beşinin olumlu oy vermesi hâlinde kuruluş talebi kabul edilmiş olur.
- Kuruluş iznini ticaret siciline tescil edileyecek ilanla birlikte banka anonim şirketi tüzel kişilik kazanmış olacaktır.

Bütün bunların tamamlanması henüz bir banka işletmesinin var olduğunu göstermez, bu yapılan işlemler, sadece kuruluş için aranan mali ve sosyo-ekonomik yeterlilik denetlenmiş demektir.

Kuruluş sermayesi henüz nakit para olarak bloke edilmiş durumda beklemektedir.

Kuruluş tamamlandıktan sonra, maddi ve gayri maddi varlıkları, teşkilatı, personeli ile bir bütün olarak, banka işletmesinin oluşturulması için yatırımlar ve harcamalar başlayacaktır.

Bu hazırlık işlemleri sonucunda ortaya çıkan işletmenin bankacılık yapmak için yeterli olup olmadığı ayrıca denetlenecektir. Bu denetim sonunda şartlar uygun görülürse, faaliyete geçmesine izin verilecek ve böylece banka, bankacılık işlemleri yapmaya ve mevduat bankası ise mevduat kabul etmeye, katılım bankası ise fon kabul etmeye başlayacaktır.

Ek:1

KURUCULAR BEYANNAMESİ (Tüzel Kişilik)

TÜZEL KİŞİNİN UNVANI :

MERKEZİ VE KURULUŞ TARİHİ:

SERMAYESİ :

ADRESİ :

FAALİYET KONUSU :

SON BEŞ YILA AIT BAZI BİLANÇO BÜYÜKLÜKLERİ (MİLYAR TL)

	NET KAR(ZARAR)	ÖZ KAYNAKLARI	AKTİF TOPLAMI
20..YILI
20..YILI
20..YILI

- İŞTİRAKLER **ŞİRKETİN ADI** **FAALİYET TÜRÜ** **SERMAYESİ** **HİSSE TUTARI**

1)

2)

3)

SAHİP OLDUĞU GAYRİMENKULLER

YERİ CİNSİ PAFTA ADA PANEL

1)

2)

3)

MENKUL KIYMETLER (AYRINTILI)

TAAHHÜT EDİLEN SERMAYENİN KARŞILANACAĞI KAYNAKLARIN AYRINTILI DÖKÜMÜ

1)

2)

3)

ÇALIŞTIĞI BANKALAR (MİLYAR TL)

	1	2	3	4	5
BANKA ADI
ŞUBE ADI
MEVDUAT
VADELİ
VADESİZ
KREDİLER
MİKTARI
TÜRÜ
VADESİZ

6 7 8 9 10

BANKA ADI

ŞUBE ADI

MEVDUAT

VADELİ

VADESİZ

KREDİLER	MİKTARI	TÜRÜ	VADESİZ	BANKA DIŞINDA DİĞER GERÇEK VE TÜZEL KİŞİLERE BORÇLAR	TÜRÜ	VADESİ
ALACAKLININ ADI	MİKTARI					
1)						
2)						
3)						

ŞİRKETİN VEYA ŞİRKET SERMAYESİNİN %10'UNDAN FAZLASINA SAHİP GERÇEK VE TÜZEL KİŞİLERİN SON BEŞ YILI İÇERİSNİDE BANKALARDAN KULLANDIĞI KREDİLERİN YASAL TAKİBE UĞRAYIP UĞRAMADIĞI

İMZA
TARİH ./.../20...

FORMDA AYRILAN BELGELERİN YETERLİ GELMEMESİ HÂLİNDE EK BELGE KULLANILABİLİR.

1. Vergi karşılığı ayrıldıktan sonra tutar yazılacaktır.
2. İştiraklar oranı, iştirak edilen sermayenin % 5 veya daha fazlası ise doldurulacaktır.
3. Sahip olunan tüm gayrimenkuller bu alana yazılacaktır.
4. Tahvil, bono, altın, değerli taş ve madenler vs. bu kısma yazılacaktır.
5. İştiraklere ait hisse senetleri ayrı tutulacaktır.
6. Aynı bankadan birden fazla türde kredi kullanılıyorsa ayrı ayrı gösterilecektir.
7. Aynı bankaların birden fazla şubesi ile çalışılıyorsa ayrı ayrı gösterilecektir.
8. Şirket sermayesinin % 5 ve daha fazla olan borçlar yazılacaktır.

Şekil 2.1: Kurucular Beyannamesi (Tüzel Kişiler)

Ek: 2

KURUCULAR BEYANNAMESİ

(Gerçek Kişiler)

ADI SOYADI :

DOĞUM YERİ VE TARİHİ :

UYRUĞU :

ANA ADI :

BABA ADI :

İKAMETGAH ADRESİ :

ÖĞRENİM DURUMU (AYRINTIL) :

MESLEĞİ VE GÖREV UNVANI :

HÂLEN ÇALIŞTIĞI İŞ

YERİNİN ADI ADRESİ :

DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI YERLER :

ÇALIŞILAN YER

SÜRESİ

GÖREVİ

1)

2)

SON BEŞ YILA AİT YILLIK GELİRLERİ (MİLYAR TL)

NET GELİR

20.....YILI

20.....YILI

20.....YILI

20.....YILI

20.....YILI

ORTAĞI BULUNDUĞU ŞİRKETLER

ŞİRKETİN ADI

FAALİYET TÜRÜ

SERMAYESİ

1)

2)

SAHİP OLDUĞU GAYRİMENKULLER

	YERİ	CİNSİ	PAFTA	ADA	
1)					
2)					
3)					

MENKUL KIYMETLER (AYRINTILI)

TAAHHÜT EDİLEN SERMAYENİNİ KARŞILANACAĞI SERMAYENİN AYRINTILI DÖKÜMÜ

1)					
2)					

ÇALIŞTIĞI BANKALAR (MİLYAR TL)

	1	2	3	4	5
BANKA ADI :
ŞUBE ADI :
MEVDUAT :					
VADELİ :
VADESİZ:
KREDİLER :					
MİRTARI:
TÜRÜ :
VADESİ :

	6	7	8	9	10
BANKA ADI :
ŞUBE ADI :
MEVDUAT :					
VADELİ :
VADESİZ:
KREDİLER :					
MİRTARI:

TÜRÜ	:
VADESİ	:
BANKA DIŞINDA DİĞER GERÇEK VE TÜZEL KİŞİLERE BORÇLAR					
	ALACAKLININ ADI	MİKTARI	TÜRÜ	VADESİ	
1)					
2)					
3)					
- DAHA ÖNCE TÜRKİYE'DE VEYA BAŞKA ÜLKEDE MALİ SEKTÖRDE FAALİYET GÖSTERMEK AMACIYLA BAŞVURU REDDEDİLMİŐ VEYA ALINAN İZİN İPTAL EDİLMİŞ İŐE NEDENLERİ:					
- DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI HERHANGİ BİR KURUM/KURULUŐUŐA İŐİNE SON VERİLMİŞ OLUP OLMA					
- SON BEŞ YIL İÇERSİNDE YURT İÇİ VEYA YURT DIŞI BANKALARDAN KULLANDIĞI KREDİLERİ					
- HAKKINDA AÇILMIŐ BİR DAVANIN BULUNUP BULUNMADIĞI; VAR İŐE DAVANIN KONUSU:					
İMZA :					
TARİH : .../...../20.....					
FORMDA AYRILAN BÖLGELERİN YETERLİ GELMEMESİ HÂLİNDE EK FORM KULLANILABİLİR.					
1. Çalışılan iŐveren ad ve soyadı, Şirket ise ticaret unvanı belirtilecektir.					
2. İŞtirak oranı, iştirak edilen Şirketin sermayesinin % 5 veya daha fazlası ise doldurulacaktır.					
3. Sahip olunan tüm gayrimenkuller bu alana yazılacaktır.					
4. Tahvil, bono, altın, değerli taş ve madenler vb.bu kısma yazılacaktır.					
5. Ortağı bulunduğu Şirketler bölümünde belirtilen Şirketin hisseleri hariç tutulacaktır.					
6. Aynı bankadan birden fazla türde kredi kullanıyorsa ayrı ayrı gösterilecektir.					
7. Aynı bankanın birden fazla Şubesi ile çalışılmakta ise ayrı ayrı gösterilecektir.					

Şekil 2.2: Kurucular Beyannamesi (Gerçek Kişiler) Ek : 2, 2 sayfa

Ek: 3

.../.../20..... Tarih, sayılı Bakanlar Kurul Kararı ile Kuruluşuna izin Verilen
.....Bankası A.Ş. nin Mevduat Kabul Etme ve/ veya Bankacılık İşlemleri
Yapma İzin Talebine İlişkin Beyanname

Bankanın Unvanı :

Bankanın Adresi :

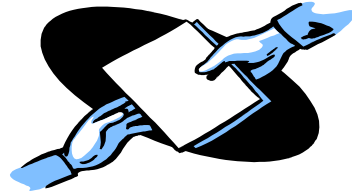
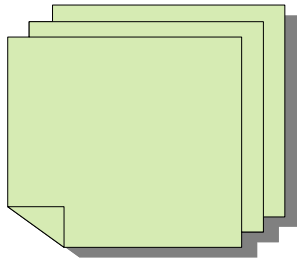
Ödenmiş Sermaye Tutarı :

Ana Sözleşme Tescil Tarihi :

Yetkili İmzalar

Ekler:

1. Kuruluş Bilançosu
2. Ana Sözleşme
3. Ticaret Siciline Tescil Belgesi
4. Kuruluş Ticaret Sicili Gazetesi
5. Sermaye Ödenmesine İlişkin Mahkeme Onayı
6. Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Yardımcılarının İsimleri ile Özgeçmişleri

Şekil 2.3: Kurucular Beyanamesi Ek: 3

Ek: 4

ADLİ SİCİL VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

(..... CUMHURİYET SAVCILIĞINA)

...../...../20.....

..... Kuruluş izni için HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINA verilmek üzere adli sicil ve arşiv kayıtlarımın çıkarılarak tarafıma verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

İMZA

SOYADI :
ADI :
BABA ADI :
ANA ADI :
DOĞUM YERİ / TARİHİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İL :
İLÇE :
MAHÂLLE / KÖY :
CİLT NUMARASI :
AİLE SIRA NUMARASI :
SIRA NO :
ADRESİ :

ADLİ SİCİL VE ARŞİV KAYITLARINDA'IN SABİKA KAYDINA RASTLANMAMIŞTIR / RASTLANMIŞTIR.

.../.../20.....

ADLİ SİCİL İSTATİSTİK GENEL

MÜDÜRLÜĞÜ

(.....CUMHURİYET SAVCILIĞI)

Adli sicil belgesi

Şekil 2.3: Adli sicil kaydı için ortakların Cumhuriyet Savcılığına verilen dilekçe örneği.

Ek:4

2.3. Bankaların Anonim Şirket Olma Şartı

Anonim şirketler Türk Ticaret Kanunu'nun belirlediği şartlara göre kurulur. Anonim Şirket Türk Ticaret Kanunu'nda şöyle tanımlanmıştır: Bir unvana sahip, esas sermayesi belli paylara bölünmüş olan borçlarından dolayı yalnız şirketin mal varlığı ile sorumlu bulunan bir şahıs birliğidir.

Anonim şirketlerde aşağıda belirtilen herhangi biri sermaye olarak konulabilir,

- Para, alacak, kıymetli evrak ve menkul kıymetler,
- İmtiyaz ve ihtira beratlarıyla marka ruhsatları gibi sanayi hakları,
- Menkul ve gayrimenkullerin faydalanma ile kullanma hakları,
- Şahsi emek,
- Ticari işletmeler,
- Telif hakları, maden ruhsatnameleri gibi ekonomik değeri olan diğer haklar.

Not: Ancak banka kurulacak ise taahhüt edilecek sermaye sadece nakit para olabilir.

- Bankalar ve özel konularla sermaye miktarı tespit edilmiş şirketler dışında kalan anonim şirketlerde en az sermaye miktarı 5 trilyon TL olmasına karşılık bankalarda 20 trilyon TL'dir.
- Bankaların kurulması için büyük sermaye gerektirmekte, aynı zamanda bir çok kişinin yer alabileceği ortaklık olması, özellikle anonim şirket olarak kurulmasını gerektirir.
- Anonim şirketler, kanunların en çok kontrol edebileceği ve çeşitli yasal hükümlerle işlemlerini, yönetimlerini ve ortaklara hesap verme durumlarını açık olarak belirli şekilde düzenledikleri bir ortaklık şekli olması,
- Bankalar kuruluşlarında sermaye toplarken ve sonradan da özel, hükmi ve resmi dairelerin paralarını kendilerine çektikleri için anonim şirket şeklinde kurulmuş olması hükmü yerinde bir karardır.
- Ortakların sorumluluğu taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile sınırlıdır.

2.3.1. Alelade Bir Anonim Şirketin Sonradan Banka Hâline Dönüşmesi

Daha önce kurulmuş ve başka faaliyetlerde bulunmuş bir anonim şirketin banka anonim şirketine dönüşerek banka işletmek üzere izin talep etmesini engelleyecek bir hüküm bulunmamaktadır.

Bunun için önce esas sözleşme değişikliği yapılacak ve “bankacılık yapmak” şirketin ana faaliyet konusu hâline getirilecektir. Ayrıca, açık bir zorunluluk olmamakla birlikte, şirketin ticaret ünvanı da “banka” kelimesini kapsayacak biçimde yenilenecektir.

Bütün bunlar tamamlandıktan sonra, ilgili belgelerle birlikte BDDK'ya başvurulacak ve banka kuruluşu izni alındığı takdirde konu ve unvan değişikliği ticaret siciline tescil edilecektir.

Bu hâlde de, kurulan banka, faaliyet izni için de ayrıca bir hazırlık süresine sahip olacaktır.

2.4. Banka Ana Sözleşmesi Düzenlemek

Şirket ana sözleşmesinin, Türk Ticaret Kanununun 279 uncu maddesinde yer alan hususları içermesi, ana sözleşmenin yazılı şekilde yapılması ve kurucular tarafından imzalanarak notere tasdik ettirilmesi şarttır.

Ana Sözleşme Aşağıdaki başlıklar altında düzenlenir:

aa. Kurucular

Ana sözleşmede kurucuların ad ve soyadları, adresleri, yabancı uyruklu ortak varsa bunların uyrukları gösterilir.

bb. Ticaret Unvanı

Ticaret unvanı, Türk Ticaret Kanununun 45 inci maddesi gereğince şirketin faaliyet konusunu gösterecek şekilde tespit edilir. Ticaret unvanlarında anonim şirket kelimesinin bulunması zorunludur. Gerçek kişinin ad ve soyadı unvanında bulunduğu takdirde şirket nev'ini gösteren ibareler rumuzlu veya kısaltılmış olarak yazılamaz.

Ticaret unvanlarına Türk, Türkiye, Cumhuriyet ve Millî kelimeleri Bakanlar Kurulu Kararı ile konulabilir.

cc. Merkez

Şirketin merkezi il ve ilçe olarak ana sözleşmede gösterilir. Ayrıca açık adresi de ana sözleşmeye yazılır. Buna göre ana sözleşmenin şirketin merkezinin gösterildiği maddesi:

“Şirketin merkezidır. Adresidır. Adres değişikliğinde yeni adres, ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılmış tebligat şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen, yeni adresini süresi içinde tescil ettirmemiş şirket için bu durum fesih sebebi sayılır.” şeklinde düzenlenir.

Aynı sicil bölgesinde olmak kaydıyla yalnız adres değişikliği için ana sözleşmede değişiklik yapmak zorunlu değildir. Ancak, merkez değişikliği ana sözleşme değişikliğini gerektirir.

dd. Amaç ve Konu

Şirketin faaliyet göstermek istediği konu T. Ticaret Kanununun 271 inci maddesi gereğince kanunen yasaklanmış olmamalıdır.

Ana sözleşmeye şirketin gerçekten faaliyet göstereceği en azından sektör bazında belli bir konu yazılmalıdır. Her konuyu kapsayacak tarzda bir ana sözleşme düzenlenmemelidir. Şirketin ana sözleşmesine yazılabilecek amaç ve konular ticaret unvanında gösterilen konu ile sınırlıdır.

ee. Sermaye

Şirket sermayesinin en az 30 milyar TL olması gerekir.

T. Ticaret Kanununun 279 ve 300 üncü maddeleri uyarınca, şirket esas sermayesinin miktarı ile her payın itibari kıymeti ve sermayenin ödenme suret ve şartlarının ana sözleşmede gösterilmesi zorunludur.

ff. Kuruluşun Ticaret Siciline Tescili ve İlanı

Ana sözleşme noterden onaylandıktan sonra, onay tarihinden itibaren 15 gün içerisinde şirket merkezinin bulunduğu veya bağlı olduğu yerin Ticaret Sicili Memurluğu'na tescil ettirilir. Tescil ile şirket tüzel kişilik kazanmış olur. Tescilden sonra ilana tabi hususlar Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirilir. Tescil dilekçesine bu tebliğin 1 numaralı ekinde belirtilen belgeler eklenir.

2.4.1 Ana Sözleşme Değişikliği İşlemleri

Anonim şirketlerin ana sözleşme değişikliği safhaları aşağıda gösterilmiştir.

a) Ana Sözleşme Değişikliği İçin Yönetim Kurulunca Karar Alınması ve Değişiklik Metninin Hazırlanması.

aa. Genel Olarak

Yönetim kurulu tarafından kanunda ve ana sözleşmede belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ana sözleşme değişikliği kararı alınarak değişecek maddenin/maddelerin eski ve yeni şeklini ihtiva edecek şekilde değişiklik metinleri hazırlanır.

Tadil metinleri şirket unvanı altında temsile yetkili kişilerce imzalanır.

bb. Sermaye Artırımı

Sermaye artırımına ilişkin ana sözleşme değişikliklerinde özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere tadil tasarısındaki sermaye maddesinin yeni şeklinde, önceki sermayenin tamamının ödendiği ve artırılan sermayenin muvazaadan arı şekilde tamamen taahhüt edildiği ve nakdi sermayenin 1/4 ünün ödendiği veya sermaye artırımının tescil tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde kalan sermayenin en geç üç yıl içerisinde ödeneceği belirtilir.

b) Ana Sözleşme Değişikliğinin Genel Kurulda Görüşülerek Karara Bağlanması

Genel kurul, ana sözleşme değişikliği için toplantıya davet edildiği takdirde değişiklik metninin asıl metin ile birlikte 368 inci maddede yazılı olduğu üzere, ilanı ve ilgililere tebliğ edilmesi ve genel kurulda kanun ve ana sözleşmede belirtilen hükümler çerçevesinde ana sözleşme değişikliğine karar verilmesi gerekir.

c) Ana Sözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili ve İlanı

Sermaye artırımı ve azaltılması dışındaki ana sözleşme değişiklikleri, ana sözleşme değişikliğinin karara bağlandığı genel kurul tarihinden sonra 15 gün içinde, ana sözleşme değişikliği imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal ediyorsa genel kurul kararının, imtiyazlı pay sahiplerince tasdik edilmesinden sonra 15 gün içinde şirket merkezinin bulunduğu yerin Ticaret Siciline tescil ettirilir. Ana sözleşmenin değişikliğine ilişkin tescil talep dilekçesine bu tebliğin 2 numaralı ekinde belirtilen belgeler eklenir.

Sermayenin azaltılmasına ilişkin ana sözleşme değişikliği, genel kurul kararının alınmasını müteakip, 15 gün içinde Ticaret Sicili Memurluğuna tescil ettirilir.

Özel mevzuatı gereğince sermaye artırımı işleminin gerçekleşmesi tescilden önce başka hukuki veya idari işlem gerektiriyorsa 15 günlük süre bu işlemten sonra başlar.

Halka açık anonim şirketler hariç olmak üzere artan sermayenin tamamı taahhüt edildikten sonra bunların bu tebliğin 5 numaralı ekinde belirtilen örneğe uygun olarak düzenlenen ve şirket yetkililerince imzalanmış liste sermaye artırımının tescilinden sonra tadil metinleriyle birlikte Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. *(Not faaliyetin sonunda verilen örnek ana sözleşmeyi inceleyiniz.)*

2.5. Kuruluş İzni

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun ilk şeklinde kuruluş izni verilme yetkisi Bakanlar Kuruluna ait iken 1999 yılında 4491 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle bu yetki BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu) na bırakılmıştır.

2.5.1. BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu)

Kurumun karar organı, biri başkan ve biri başkan vekili olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, kurumun da başkanıdır.

Banka kuruluş aşamasında, tüm şartları yerine getirdikten sonra BDDK'na başvuruda bulunur,

- Kurul, banka kurmak isteyen kişilerin taleplerini üç aylık süre içinde değerlendirip sonuçlandırır.
- Ancak, başvuru dosyasında belge ya da bilgi eksikliği görülmesi durumunda, eksikliğin giderilmesinden sonra yeniden bir üç aylık başlayacaktır.
- Tüm belgelerin tam sayılması ve eksikliklerin giderilmesi durumunda, kurul bankanın kurulmasına karar verebilir.
- Kurulun bankanın kurulmasına karar verebilmesi için, Yedi kişilik Kurul, en az beş üyenin iştiraki ile toplanır ve en az beş üyenin oyu ile karar alır.
- Kurulun onaylaması ile banka kuruluş izni alınmış olur.

2.5.2. Merkez Bankası

Bankanın kuruluş aşamasında Merkez Bankası'nın işlevi; BDDK'nun, kurulacak banka hakkında T. C Merkez Bankası'nın görüşü alınır, eğer uygun görülürse bankanın kuruluş izni onaylanır.

2.5.3. Ticaret Sicili

Banka kuruluş işlemleri sırasında, Ticaret sicilinin onaylaması gereken belgeler vardır. Ticaret Siciline verilecek olan dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir;

kurulmasından beklenen faydayı analiz eden detaylı fizibilite raporu ile kuruluştan itibaren 3 yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin, özel finans kurumu sermaye artırımları için gereken kaynak tutarını ve bu tutarın sağlanacağı kaynakları içeren bir raporun,

d) Kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği yüzde on veya daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin müflis olmadıklarına ilişkin Asliye Ticaret Mahkemelerinden, konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin İcra Tetkik Hakimliklerinden alınacak belgelerin,

e) Gerçek kişi kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği yüzde on veya daha fazla olan diğer gerçek kişilerce, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü veya Cumhuriyet Savcılıklarından, Kuruma verilmek üzere (Ek 4)'de yeralan örneğe uygun olarak düzenlenecek dilekçe ile talep edilecek arşiv kaydını da içeren, son altı ay içinde alınmış adli sicil belgelerinin,

f) Kurucu tüzel kişilerin kurulacak özel finans kurumuna ortak olunmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,

g) Kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği % 10 veya daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin tasfiyeye tabi tutulan bankerler, sigorta şirketleri, para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak % 10 veya daha fazla bir oranda pay sahibi olmadıklarına ilişkin bir beyanın (Ek 4),

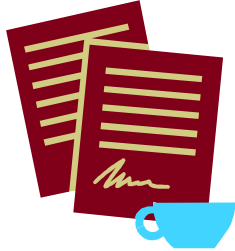
h) Kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği % 10 veya daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin tasfiyeye tabi tutulan veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen

bankalarda devirden önce doğrudan veya dolaylı olarak % 10 veya daha fazla pay sahibi olmadıklarını gösterir bir beyanın (Ek 4),

1) Kurucu tüzel kişilerin kuruluşu ile ilgili Ticaret Sicili Gazetesinin, bunların ortakları, pay oranları ve tutarları ile varsa imtiyazlı payları gösteren listelerin, faaliyet konuları, yatırım ve işletme alanları hakkında ayrıntılı açıklamalar ile yetkili yeminli mali müşavirlerce onaylanmış son üç yıla ait bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin, banka veya diğer mali kurum niteliğindeki kurucu tüzel kişiler için varsa uluslararası kabul gören derecelendirme şirketlerinden biri tarafından hazırlanmış olan ve öngörülen derecelendirmeyi de içeren bir raporun,

j) Kurucu tüzel kişilerin dahil olduğu sermaye grubuna ait uluslararası muhasebe standartlarına uygun ve uluslararası kabul gören bir bağımsız denetim şirketinin onayını taşıyan varsa son üç yıla ait konsolide bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin,

k) Sermayedeki dolaylı pay sahipliklerinin tespitini teminen tüzel kişi kurucuların tüzel kişi ortaklarının ve bu ortakların sermayelerinde pay sahibi tüzel kişilerin hissedarlarını ve hisse oranlarını gösterir cetvellerin,

l) Kurucular ile sermayedeki dolaylı pay sahipliği % 10 veya daha fazla olan gerçek veya tüzel kişiler muaccel vergi ve prim borcu bulunmadığına ilişkin ilgili vergi daireleri ve Sosyal Sigortalar Kurumundan alınacak belgelerin,

m) Kurucuların, vergi dairelerince onaylı son beş yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri ile eklerinin ve bunların sahip olduğu gayrimenkullere ilişkin belediyelerin ilgili birimlerince onaylı emlak beyannamelerinin ve bu gayrimenkullere ilişkin tapu dairelerinden alınacak tapu sicil kayıtları ile bunların üzerindeki şerh ve takyidatları gösterir belgenin,

n) Sermayenin yüzde on veya daha fazlasını taahhüt eden kurucuların kurucu beyannamelerinde belirtilen mevduat ve diğer tasarruf hesapları ile kredi hesaplarına ilişkin bilgilerin, bu hesapların açılış tarihlerini de içerecek şekilde tevsiki amacıyla, her biri aynı tarihi taşıyan ve ilgili bankalar ve özel finans kurumlarınca kuruma hitaben düzenlenecek belgelerin,

o) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların mali durumları hakkında, yetkili yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek bir raporun,

p) Gerçek kişi kurucuların, imtiyazlı pay sahiplerinin, sermayedeki dolaylı pay sahipliği yüzde on veya daha fazla olan diğer gerçek kişilerin ve belirlenmişse görevlendirilecek

yönetim kurulu üyeleri ile genel müdürün son on yılda mali bir kurumda görev alıp almadıklarına ilişkin bilgileri de kapsayacak biçimde ayrıntılı özgeçmişlerinin,

r) Kurucu gerçek veya tüzel kişileri temsile yetkili kişi veya kişilere verilmiş vekaletname örneklerinin,

s) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan arı olarak sağladıklarına dair (Ek 5)'de yer alan örneğe uygun olarak düzenleyip imzalayacakları birer taahhütnamenin eklenmesi gerekir.

Kurum gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep etmeye yetkilidir.

Bütün bu belgeler onaylandıktan sonra bir hafta içinde Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanır.

2.6. Kuruludan Sonra Yapılacak İşlemler

Banka kuruluş işlemleri tamamlandıktan ve BDDK'nun kuruluşu onayladıktan sonra, banka hemen faaliyete geçemez. Bunun için de bazı işlemlerin yapılması gerekir.

2.6.1. Kuruluş İzni Alan Bankanın Mevduat Kabulü ve Bankacılık İşlemleri Yapması

Kuruluş izni ya da şube açma izni alan bir bankanın, mevduat kabulü ve bankacılık işlemleri yapabilmesi için ayrıca izin alması şarttır.

- Bu izinler bir beyanname ile yapılacak başvuru üzerine BDDK'na verilir.
- Verilen izinler Resmi Gazetede yayınlanır.
- Yapılan düzenlemelerdeki şartları taşımayanlara gerekli düzenlemeleri yapmaları ve eksiklerini tamamlamaları için uygun bir süre verilir.
- Bu süre içinde yeniden başvuranlar hakkında yapılan inceleme sonunda durumları uygun bulunmayanlara sonuç tebliğ olunur ve verilmiş olan kuruluş izni geçersiz olur.
- Başvuru ve izin verilmesine ilişkin esas ve usuller BDDK'nca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

2.6.2. Kuruluş İzni Almış Bir Bankanın Faaliyete Geçmesi

Kuruluş izni almış bir bankanın faaliyete geçebilmesi için,

- Sermayenin nakit olarak ödenmiş olması,
- Yüzde beşi faaliyete başlamadan önce ve kalan yüzde beşi de faaliyete geçiş tarihinden itibaren bir yıl içinde olmak üzere kurucular tarafından TMSF'ü

(Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu' u) 7. maddenin 2. fıkrasında belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında ayrıca sisteme giriş payı yatırılması, Bankacılık işlemlerini gerçekleştirebilecek ölçüde yönetim, personel ve teknik donanımına sahip olunması şarttır.

ÖRNEK BANKA SÖZLEŞMESİ

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Ana Sözleşmesi

Kuruluş

MADDE 1. - 17.10.1999 tarih ve 4456 Sayılı Kanun ve iş bu Ana Sözleşme hükümlerine göre idare edilmek üzere tüzel kişiliğe sahip, Anonim Şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur.

Unvan, Merkez ve Şubeler

MADDE 2. - BANKA' NIN unvanı "TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ (TKB)" olup, bu ana sözleşmede kısaca BANKA olarak anılacaktır.

BANKA' NIN merkezi Ankara'dadır. Adresi, "Necatibey Cad. No: 98 ANKARA' DIR. Adres değişikliğinde yeni adres, ticaret siciline tescil ve T.T.S.G.' nde ilan ettirilir ve ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Sermaye Piyasası Kurulu' na bildirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılmış tebligat BANKA' YA yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen, yeni adresini süresi içinde tescil ettirmemiş BANKA için bu durum fesih sebebi sayılır. BANKA Yönetim Kurulu' nun kararı ile Bankalar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak yurtiçinde ve yurtdışında şube, irtibat büroları ve temsilcilikler açabilir.

Süre

MADDE 3. - BANKA, süresiz olarak kurulmuş olup, 4456 Sayılı Kanun' da düzenlenen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

Amaç ve Konu

MADDE 4. - BANKA' NIN amacı; Türkiye' nin kalkınması için; anonim şirket statüsündeki teşebbüslere kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurtiçi ve yurtdışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurtiçi, yurtdışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yapmaktır.

Banka bu amaçları Gerçekleştirmek üzere;

1. Türk Lirası ve döviz olarak kısa, orta ve uzun vadeli her türlü nakdi ve gayri nakdi kredi açabilir, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapabilir. Yerli ve yabancı kişi ve kurumlara gerekli teminatın alınması karşılığında garanti verebilir ve aracı olabilir.
2. Her türlü menkul kıymetleri satın alabilir, satabilir ve tahvil garantisi verebilir.
3. Araştırma, proje geliştirme ve eğitim çalışmaları yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir. Finansman ilişkilerinde bulunduğu şirketlerin verimli çalışmalarını sağlayıcı önlemleri alabilir.
4. Şirketlere kredi açabilir, yurtiçinde ve yurtdışında kumulmuş şirketlere iştirak edebilir, gerektiğinde iyileştirme; bonifikasyon, konsolidasyon yapabilir. Bankanın öncülüğünde şirket kurabilir ve iştiraklere ait hisse senetlerini alabilir, satabilir, geri alabilir ve kâr garantisi verebilir.
5. İthalat, ihracat ve görünmeyen muameleler gibi her türlü kambiyo işlemlerini yapabilir ve döviz pozisyonu tutabilir.
6. Sigorta acenteliği yapabilir.
7. Gerekli izinleri almak kaydıyla yurtiçinde ve yurtdışında şube ve temsilcilik açabilir.
8. Yurtiçi ve yurtdışı finansman kurumlarıyla işbirliği yapabilir, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilir.

9. Yurtiçi ve yurtdışı finansman kuruluşları ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlayabilir.

10. Sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasını sağlayacak tedbirleri alır.

11. BANKA kaynaklarını kalkınma planı ve yıllık programların hedef ve ilkelerine uygun olarak kullanır.

12. Amacının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemleri yapabilir.

13. Her türlü menkul ve gayrimenkul malları alır, satar, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis edebilir.

14. BANKA açtığı krediler karşılığında, menkul rehini, ticarî işletme rehini ve gayrimenkul ipoteği de dâhil olmak üzere her türlü teminatı alabilir.

Sermaye

MADDE 5. - BANKA, 4456 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca 4487 ve 3794 sayılı Kanunlarla değişik 2499 Sayılı Kanun Hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 08.02.2000 tarih ve 157 sayılı izni ile bu sisteme geçmiştir,

Banka kayıtlı sermayesi 500.000.000.- (Beşyüzmilyon) TL olup, her biri 1.- YKR itibari değerinde, 50.000.000.000.- (Elli milyar) adet paya bölünmüştür. BANKA'NIN çıkarılmış sermayesi, tamamen ödenmiş 160.000.000.- (Yüzaltmışmilyon)TL olup, her biri 1.- YKR itibari değerinde nama yazılı 16.000.000.000.- (Onaltımilyar) adet paya bölünmüştür. Payların yazılı değeri 1.000 (BİN) TL iken 5274 sayılı TTK'de değişiklik yapılmasına dair kanun kapsamında 1 YK. (BİR YENİ KURUŞ) olarak değiştirilmiştir.

Bu değişim sebebiyle toplam pay sayısı azalmış olup her biri 1.000 (BİN) TL'lik 10 adet pay karşılığında 1 Yeni Kuruluşluk bir pay verilecektir. Söz konusu değişim ile ilgili olarak ortakların sahip olduğu paylardan doğan hakları saklıdır. Sermayeyi temsil eden paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde kayden izlenir. BANKA'NIN kayıtlı sermaye tavanı içinde çıkarılmış sermayesinin artırılması, Sermaye Piyasası Mevzuatına uygun olarak Yönetim Kurulu Kararı ile gerçekleştirilir. Kayıtlı sermaye tavanının artırılması ise, Genel Kurul Kararı üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçekleştirilir. Yönetim Kurulu; rüçhan haklarını kısıtlamaya ve tahsisli pay satışı yapmaya yetkilidir.

Menkul kıymet çıkarma yetkisi

MADDE 6. - BANKA, yürürlükteki mevzuat uyarınca her türlü menkul kıymet çıkarabilir ve satabilir.

BANKA'NIN Hazine kefaletiyle çıkaracağı tahviller, Devlet tahvillerinin sahip olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden istifade eder. BANKA, sermaye piyasası mevzuatı uyarınca menkul kıymetler yatırım ortaklığı ve menkul kıymetler yatırım fonu kurabilir ve aracı kurum olarak faaliyet gösterebilir.

Hesap dönemi ve iş programı

MADDE 7. - BANKA'NIN hesap dönemi takvim yılıdır. BANKA her hesap dönemi için faaliyetlerini düzenleyen bir iş programı hazırlar. Bu iş programında;

- a) Plasman programına,
 - b) Personel kadrosuna,
 - c) Yatırım programına,
 - d) Gelir ve gider bütçesine,
 - e) Finansman programına,
 - f) Değerlendirme kıstaslarına,
 - g) İşçi şirketi tanımına;
 - h) Gerekli görülen diğer konulara,
- yer verilir.

Genel Kurul

MADDE 8.- Genel Kurul, olağan ve olağanüstü olarak toplanır. Olağan Genel Kurul, yılda en az bir defa hesap dönemini takibenden ilk altı ay içerisinde toplanır. Genel Kurul, BANKA merkezinin bulunduğu şehirde toplanır. Genel Kurul Toplantılarına Yönetim Kurulu Başkanı, bulunmadığı takdirde Yönetim Kurulu Üyelerinden birisi Başkanlık eder. Toplantıda hissedarlar arasından iki kişi oy toplama görevlisi, hissedarlar arasından veya dışarıdan iki kişi de kâtip olarak seçilir.

Genel Kurul Toplantılarında her hissenin bir oy hakkı vardır. Oylar el kaldırma suretiyle kullanılır. Genel Kurul Toplantılarında Türk Ticaret Kanununda yazılı toplantı ve karar nisapları uygulanır.

Yönetim Kurulu

MADDE 9. - BANKA, Yönetim Kurulu tarafından idare ve temsil olunur. Yönetim Kurulu idare ve temsil yetkisini bizzat kullanabileceği gibi, yetki vereceği kişiler aracılığı ile de kullanabilir. BANKA adına düzenlenecek evrakın, verilecek vesikaların, imzalanacak sözleşmelerin geçerli olması ve BANKA'YI bağlaması için bunların Bankanın ticaret unvanı veya unvanı gösteren kaşe altına Yönetim Kurulu'nca BANKA'YI temsil ve ilzama yetkili kılınacak olanlardan iki kişinin imzasını taşıması şarttır.

Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır.

a) Yönetim Kurulu;

1. Genel Müdür,
2. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek altı üye, olmak üzere bir başkan, toplam yedi üyeden teşekkül eder.

b) Banka Yönetim Kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

1. Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip bulunmak,
2. Yüksek öğrenim yapmış olmak
3. Hissedarlar, arasından Genel Kurulca seçilecek üyelere üçünün hukuk iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında, az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması gerekir. Diğer üyelere ise meslekî ihtisas şartı aranmaz

c) Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdüdür.

d) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona eren üyeler tekrar seçilebilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

e) Yönetim Kurulu, en az ayda iki defa üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar bu salt çoğunluğu oybirliği ile alınır. Çekimsiz oy kullanılamaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu iki sayılır. Yönetim Kurulu Üyelerinin ücretleri Genel Kurul tarafından belirlenir.

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 10.- Yönetim Kurulunun temel görevi Genel Kurul kararları ve ilgili mevzuat ile kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde, BANKA' 4456 sayılı Kanun ve iş bu ana sözleşme ile belirlenen amaçlarının gerçekleşmesini sağlamaktır. Yönetim Kurulu bu meyanda;

- a) Şirketlere kredi açılmasına, sermayelerine iştirak edilmesine, BANKA'NIN öncülüğünde şirket kurulmasına ve iştiraklere ait hisse senetlerinin satılmasına, geri alınmasına ve kâr garantisi verilmesine karar verir.
- b) Yurt içinde ve dışında temsilcilikler, şubeler ve irtibat büroları açılmasına ve kapatılmasına karar verir.
- c) Bankaya kaynak sağlanması için gerekli tedbir ve kararları alır.
- d) Orta ve uzun vadeli planlar ile bu Ana Sözleşmenin 7. Maddesine göre hazırlanacak yıllık iş programını onaylar, izler ve gerektiğinde değiştirir.
- e) Yıllık faaliyet raporu, bilanço ve kâr-zarar hesabını ve kârın dağıtım şeklini hazırlayarak Genel Kurula önerir.
- f) BANKA faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli organizasyonu ve çalışma usullerini tespit eder ve yönetmelikleri karara bağlar.
- g) Genel Müdürün önerisi üzerine üst düzey yöneticileri tayin eder ve bunların görev ve yetkilerini belirler.
- h) Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük makamlarının boşalması halinde, altı aylık süreyi geçmemek üzere, Yönetim Kurulu Başkanlığına vekâlet edecek Yönetim Kurulu üyesini ve Genel Müdürlüğe vekâlet edecek Genel Müdür Yardımcısını seçer ve Bakanın onayına sunar.
- i) BANKA'NIN iştiraklerindeki yönetim kurulu üyeleri ve denetçi adaylarını bu konuda uzman kişiler arasından seçer.
- j) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde yetkilerinin bir bölümünü, sınırlarını belirterek Genel Müdüre devredebilir. Genel Müdür, yetkili kılındığı hususlardaki uygulamaları hakkında Yönetim Kuruluna ilk toplantısında bilgi verir. Yetki devri Yönetim Kurulunu sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür

MADDE 11. - Genel Müdür ortak kararname ile tayin edilir. Görevden alınma, tayindeki usule göre yapılır. Genel Müdürün hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az on yıllık meslekî deneyime sahip olması şarttır. Genel Müdürün görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

- a) BANKA'YI ilgili mevzuat, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yönetir.
- b) İdare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı Bankayı temsil eder ve temsil yetkisini gerektiğinde devreder.
- c) Üst düzey yöneticilerin tayinlerini teklif ve diğer personeli tayin eder.
- d) BANKA sermayesi ile mali kaynakların, kuruluş amacına ve verimlilik esaslarına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlar.
- e) Mevzuatın verdiği diğer görevleri yapar.

Genel Müdür gerekli gördüğü takdirde yetkilerini kısmen daha alt kademelere devredebilir. Yetki devri Genel Müdür'ü sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür Yardımcıları

MADDE 12.-Genel Müdür Yardımcıları ortak kararname ile tayin edilir.

Genel Müdür Yardımcılarının asgari yarısı hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında olmak kaydıyla en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az yedi yıllık meslekî deneyime sahip olmaları şarttır.

Denetim Kurulu

MADDE 13.- BANKA'NIN Denetim Kurulu üç üyeden oluşur. Denetim Kurulu üyeleri hissedarlarca önerilen adaylar arasından Genel Kurulca seçilir. Denetçilerde, Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli şartlar aranır. Denetçiler, Türk Ticaret

Kanununun ilgili hükümlerine göre çalışır. Denetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilir. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde Türk Ticaret Kanununun hükümleri uygulanır. Denetim Kurulu Üyelerinin ücretleri Genel Kurul tarafından belirlenir.

Kârın Dağıtımı

MADDE 14. - BANKA'NIN gayrisafî kârından vergi ve diğer yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra dağıtılabılır kârdan, Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu ve sair ilgili mevzuat hükümlerine göre birinci temettü dağıtımı gerçekleştirilir. Bu şekilde dağıtılacak birinci temettüden sonra kalan kârın, Genel Kurulca tespiti yapılacak % 5'e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar dâhilinde dağıtılmak üzere temettü olarak personele ayrıldıktan sonra, kalan kârdan Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca pay sahiplerine ikinci temettü payı olarak dağıtılır.

BANKA'YA TANINAN İSTİSNA VE MUAFİYETLER

MADDE 15.- BANKA, Sayıştay denetimine,1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. BANKA'NIN taşınır ve taşınmaz malları, paraları, hak ve alacakları haczedilemez. BANKA kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesi için gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis eder.

BANKA'NIN, Yatırımları Teşvik Fonundan kullandığı krediler ve bu kredileri kullanan şirketlerce BANKA'YA yapılan her türlü ödemeler banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaftır. Bu kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülusalaları, kredi lehtarlarından BANKA'CA alınacak beyanname bilanço ve işletme hesabı hülusalaları,

menkul rehini ve gayrimenkul ipoteği işlemleri; bu şirketlerin BANKA emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından ve her türlü harçlardan muaftır.

BANKA’NIN amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında BANKA üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dâhil yurtdışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemler, açılan kredilere mahsuben yapılan tahsilâtlar, mahkemeler ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler; teminattan, damga, katma değer, veraset ve intikal, banka ve sigorta muameleleri vergilerinden, noter, tellallık, tapu, icra, tahsil, feragat, cezaevi harçlarından ve diğer her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

İLANLAR

MADDE - 16. İlanlar; Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve diğer ilgili mevzuat çerçevesinde yapılır.

Hüküm Bulunmayan Hususlar

MADDE 17. - Bu Ana Sözleşmede hüküm bulunmayan hususlarda; BANKA’NIN kuruluşunu düzenleyen 4456 Sayılı Kanun ile Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve Bankalar Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Banka kuruluş sözleşmesi ile ilgili öğrendiklerinizi pekiştirmek amacı ile aşağıdaki uygulamaları dikkatli bir şekilde yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Form sözleşme temin ediniz.	➤ Bir bankaya ya da ticaret odasına giderek form sözleşme temin edebilirsiniz. ➤ İşlem adımlarını uygulayabileceğiniz örnek bir banka kuruluşu belirleyiniz veya bu konuda öğretmeninizden yardım alınız.
➤ Ortakların kurucular beyannamesini temin ediniz.	➤ Ortakların kurucular beyannamesini, internetten ya da yakınızdaki bulunan ticaret odasından temin ediniz.
➤ Adli sicilden, her ortak için sabıka kayıt belgesi alınız.	➤ Adli sicilden sabıka kayıt belgesi almak için gerekli olan form dilekçeyi, yakınızdaki bir savcılıktan ya da internetten temin edebilirsiniz.
➤ Kuruluş sözleşmesini yazınız.	➤ İzin için başvuruyu Ticaret Siciline ve BDDK'na yapabilirsiniz.
➤ İzin için başvuru yapınız.	➤ Her türlü belgenin hazır olması durumunda izin için BDDK'na başvurabilirsiniz.
➤ Ticaret siciline bankayı tescilettiriniz.	➤ Ticaret sicilinin başvuruyu olumlu bulması hâlinde tescil işlemlerini başlatabilirsiniz.
➤ Mevduat kabulü için BDDK'dan izin alınız.	➤ Bankanın kuruluş izni onaylandıktan sonra, bankanın mevduat kabulünün onayını BDDK'dan alabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Hangisi Banka kurucularının hazırlamaları gereken belgeler içinde yer almaz?
A) Ortakların imzaladığı ana sözleşme
B) Banka kurucularına ait beyanname
C) Adli sicil belgesi
D) Oturdıkları eve dair ikametgâh ve tapu ya da kontrat
2. Bankalar kuruluş işlemlerini takip ederken anonim şirket olmaları açısından ilk önce nereye müracaat ederler?
A) Merkez Bankası'na
B) Sanayi ve Ticaret Bakanlığına
C) BDD Kurumu'na
D) Ticaret Siciline
3. Anonim şirketler hangi kanunun belirlediği şartlarla kurulurlar?
A) Türk Ticaret Kanunu'nun
B) Bankalar Kanunu'nun
C) Vergi Usul Kanunu'nun
D) Borçlar Kanunu'nun
4. Banka kuruluşunda Anonim şirket olmasına rağmen sermaye olarak aşağıdakilerden hangisi konulabilir?
A) Şahsi emek
B) Ticari işletmeler
C) Nakit para
D) Telif hakları
5. Alalade bir anonim şirketin sonradan banka olabilmesi için hangi işlemi yapması ve hangi kuruma başvurması gerekir?
A) Şirketin adına banka kelimesi eklenir, Merkez Bankası'na başvurulur.
B) Ana sözleşme değişikliği yapılır ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na başvurulur.
C) Ana sözleşme değişikliği yapılır ve Merkez Bankası'na başvurulur.
D) Ticaret siciline başvurulur ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na başvurulur.
6. Anonim şirketlerin ana sözleşmesini değiştirebilmesine kim karar verebilir?
A) BDD Kurulu
B) Banka Yönetim Kurulu
C) Bakanlar Kurulu
D) Merkez Bankası Genel Müdürlüğü

DEĞERLENDİRME

Ölçme değerlendirme sorularını cevapladıktan sonra modül sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki faaliyete geçiniz. Eksikleriniz var ise faaliyete dönerek tamamlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile banka organlarını tanıyabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu öğrenme faaliyeti öncesinde yapmanız gereken araştırma faaliyetleri şunlardır:

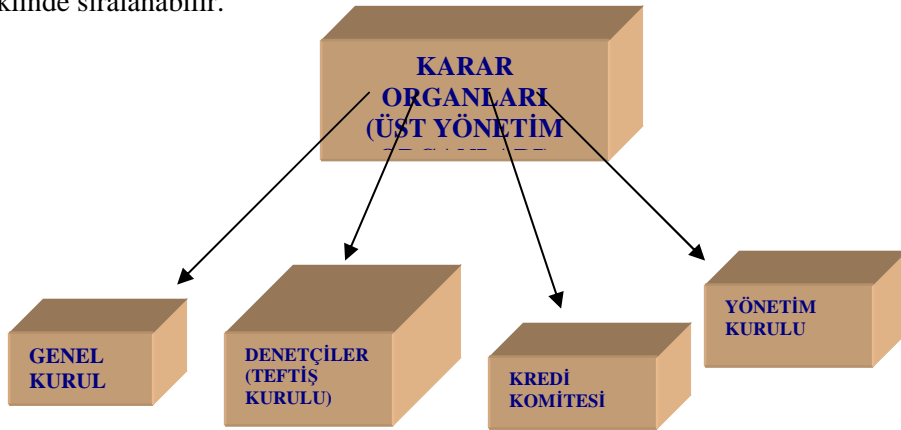
1. Banka Genel Kurul organı nedir, görevleri nedir? İnternette araştırınız.
2. Bankalarda karar alma organlarını ve görevlerini internette araştırınız.

3. BANKA ORGANLARI

Bankaların örgütlenmesinde ve yönetim yapısını oluşturmasında Türk Ticaret Kanununun ve Bankalar Kanunu hükümleri uygulanır. Bankalar çeşitli alanlarda görevlerini sürdürebilirler, bu bakımdan bankaları daha önce çeşitlendirmiştik. Bu çeşitliliğe göre bankaların örgüt şeması değişebildiği gibi organizasyon bölümleri hepsinde aynıdır.

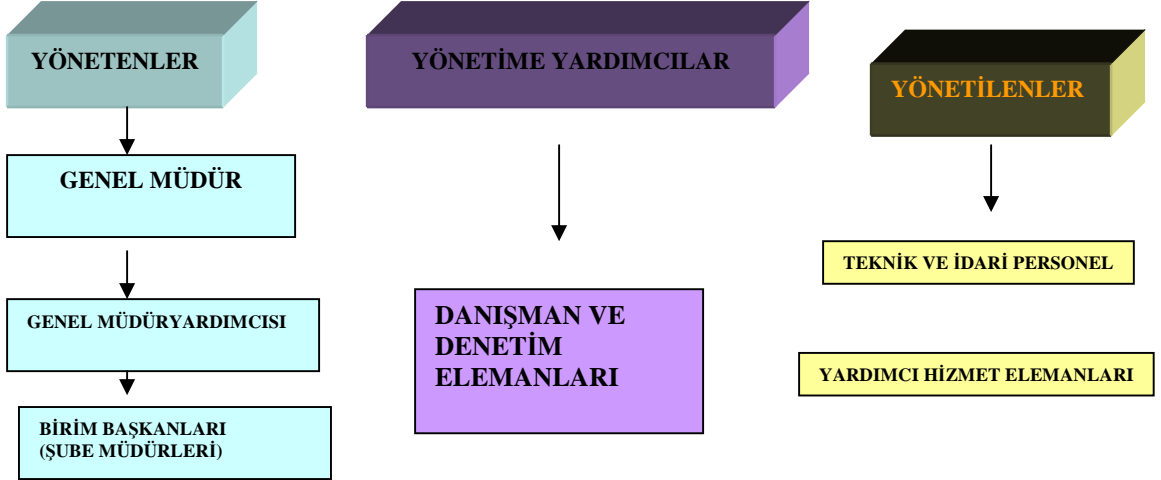
3.1. Bankaların Üst Yönetim Organları

Bankaların yönetim yapıları, üst yönetim organları, genel müdürlük şubeler ve servisler şeklinde sıralanabilir.

Şekil 3.1: Bankalarda üst yönetim organizasyon şeması

Ticari bankalarda yönetim organları bankanın işlevine göre şekillendirilmektedir. Ancak yasal olarak her bankada bulunması gereken organlar yukarıdaki şemada verilen karar organlarıdır.

Şekil 3.2: Ticari Bankalarda Yönetim Organları

3.1.1. Genel Kurul

Genel kurul banka pay sahiplerinden oluşur. Bankalarda en yüksek organı olan Genel Kurul normal şartlarda yılda bir kez toplanır.

TTK'nun 360. maddesi: "Genel kurulda pay sahipleri, organların atanması bilanço ve kâr – zarar hesapları gibi mali tabloların onayı, olağanüstü yedek akçelerin ayrılması, kâr dağıtımını gibi anonim şirket işlemlerine ilişkindir. Oy hakkı olan pay sahipleri bu haklarını kendileri kullanabilecekleri gibi pay sahibi olan ya da ana sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça pay sahibi olmayan üçüncü şahıslar aracılığıyla kullanabilirler." Hükümünü getirmiştir.

Bankalar kanunu ise, genel kurul üyelerinin, genel kurulda oy haklarını ve oyların hangi esaslara göre kullanacaklarını belirlemiştir. Bu kanuna göre,

- Genel kurulda ortaklar, sahip oldukları pay sayısı kadar oy kullanabilirler.
- Bankanın genel kurulunda, sermayenin % 10 veya daha fazlasına sahip olan ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri vekil olarak oy kullanamazlar. Denetçiler ve birinci derecede imza yetkisine sahip olanlar da vekil olarak oy kullanamazlar.
- BDDK, banka genel kurulunda bir denetçi bulundurma yetkisine sahiptir.

3.1.2. Yönetim Kurulu

Bankaların yönetim kurulları beş kişiden az olamaz. Bu maddenin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde genel müdür için öngörülen şartlar, süre hariç yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranır. Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşımaları zorunludur. Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yurt dışında

kurulu bankaların Türkiye'deki yönetim merkezlerinde, yönetim kurulu yetki ve sorumluluklarını taşıyan, merkez müdürünün de dahil olduğu üç kişilik bir müdürler kurulu kurulur.

Diğer kuruluşlarda olduğu gibi bankaların yönetim kademesinde, genel kuruldan sonra en yetkili organ yönetim kuruludur. Bankalar Kanunu'na göre Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların yönetim kurulu üyelerinin sayısı en az beş kişiden oluşur.

Banka genel müdürü, bulunmadığı hâllerde vekili yönetim kurulunun tabii üyesidir.

Bankalar Kanunu'na göre, kredi açma yetkisi verilmiş olan üç kuruldan bir tanesi de yönetim kuruludur. Belirli bir meblağın üzerindeki krediler yönetim kurulunun onayı ile açılır.

Yönetim kurulu banka faaliyetlerini yönlendirir, bankanın para politikasını tespit eder ve politikaların izlenmesini temin edecek şekilde banka işlemlerini denetler.

Banka yönetim kurulunun sorumlulukları şunlardır:

- Üst kademedeki yöneticilerin (Genel müdür, genel müdür yardımcıları ve şube müdürleri) sorumluluklarının belirlenmesi
- Bankaların buldukları mahaldeki duruma göre, yeterli sayıda ve nitelikte personele sahip olmasının temin edilmesi ve buna bağlı olarak personele verilecek olan maaşların ve diğer ek ödemelerin tespit edilmesi
- Banka kredilerinin kanunlara uygun ve güvenilir şartlarda verilmesi ve kontrol altında tutulması

- Yeterli sermayenin sağlanmasının böylelikle mevduat sahiplerinin haklarının korunmasının gözetilmesi
- Banka yatırımlarının emniyet ve seyyalîyet (akışkanlık, bir kredinin kısa sürede geri ödenmesi. İş mevsimlerine uygun ve hareketli kullandırılması dolu ve donuk bırakılmaması) ilkelerini göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesinin sağlanması
- Bankanın faaliyetlerini kârlı bir şekilde sürdürerek ve halkın bankaya güven duymasını sağlamaktır.

Kural olarak yönetim kurulu üyeleri banka faaliyetlerinin sürdürülmesine ait sorumlulukları yöneticilere devrederler. Üyelerinin çoğunluğu üst kademedeki yöneticilerden oluşan komiteler kurarak belirli görevlerin yerine getirilmesini ve gözetimini sağlar.

➤ Denetim Komiteleri

Dünyanın çeşitli ülkelerinde ve Türkiye’de yaşanan ve bedeli çok pahalı olan kötü deneyimler sonucu günümüzde şirketlerin mali durumu ve maruz kaldığı riskler konusunda hisse ve menfaat sahiplerinin şirket yönetimlerinden yeterli, doğru ve zamanında bilgilendirilme istemine ilişkin gereksinimleri artmıştır. Bu nedenle SPK ve BDDK tarafından yapılan düzenlemelerle denetim komitesi uygulaması başlatılmıştır. Uygulamaya göre;

- İki üyeden oluşan denetim komitesi; yönetim kurulu adına iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerini düzenli olarak izlemek konularında yetkili ve sorumludur.

- Denetim komitesi üyelerinin, kurulca belirlenen niteliklere sahip olmaları şarttır. Buna ilişkin bilgi ve belgeler atanmanın yapılmasını müteakiben en geç yedi iş günü içinde kuruma bildirilir.
- Denetim komitesi, iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi sistemleri kapsamında oluşturulan birimlerden ve bağımsız denetim kuruluşlarından; görevlerinin ifasıyla ilgili olarak düzenli raporlar almak ve bankanın faaliyetlerinin sürekliliği ve güven içinde yürütülmesini olumsuz etkileyebilecek hususlar veya mevzuata ve iç düzenlemelere aykırılıklar bulunması hâlinde bu hususları yönetim kuruluna bildirmekle yükümlüdür.
- Denetim komitesi, altı aylık dönemleri aşmamak kaydıyla icra ettiği faaliyetlerin sonuçları ile bankada alınması gereken önlemlere, yapılmasına ihtiyaç duyulan uygulamalara ve bankanın faaliyetlerinin güven içinde sürdürülmesi bakımından önemli gördüğü diğer hususlara ilişkin görüşlerini yönetim kuruluna bildirmekle yükümlüdür.

- Denetim komitesi, bankanın tüm birimlerinden, anlaşmalı destek hizmeti kuruluşları ve bağımsız denetim kuruluşlarından bilgi ve belge almaya, bedeli banka tarafından karşılanmak suretiyle konularında ihtisas sahibi kişilerden yönetim kurulunun onayına bağlı olarak danışmanlık hizmeti sağlamaya yetkilidir. Denetim komitesinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetim kurulu tarafından düzenlenir.

3.1.3. Kredi Komitesi

Kredi açma yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir.

- Kredi komitesinin görevi büyük miktarda (tutarlı, yekün) kredilerinin onaylanması veya reddedilmesi, sorunlu kredilerin kontrolü ve toplam kredi portföyünün (sahip olunan varlıkların yatırım sonucu oluşturduğu toplam değerdir. Bir çeşit cüzdan) risk düzeyini en alt düzeyde tutarak faaliyetlerinin sürdürülmesi şeklinde özetlenebilir.
- Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kendileri ile eş ve velayeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamaz ve bu hususu yazılı olarak yetkililere bildirir.
- Kurul, bu madde ve 50 nci madde hükümlerine aykırı olarak kullandırıldığı tespit edilen kredilerin, ilgili bankanın özkaynak hesabında indirim kalemi olarak dikkate alınmasına karar vermeye veya bu krediler tutarında ilave özkaynak temin edilmesini zorunlu tutmaya yetkilidir.

Yönetim kurulu, kredi komitesinin faaliyetlerini denetlemekle yükümlüdür.

3.1.4. Denetçiler (Teftiş Kurulu)

Bankaların işlemlerinin bankacılık ilkeleri ve mevzuatına uygunluğunu denetlemek üzere yeteri kadar müfettiş çalıştırmaları Bankalar Kanunu'nda zorunlu tutulmuştur. Müfettişler teftiş kurulunu oluşturur.

Teftiş kurulu başkanlığı organizasyon şeması içinde üst yönetim kademesinde değerlendirilen bağımsız bir yapı içerisinde yerini almaktadır.

- **Müfettişler**

Banka müfettişleri, bankanın genel müdürü veya yönetim kurulu tarafından atanmış personeldir. Bir bankanın müfettişleri bankanın şubeleri ve bağlı kuruluşlarını periyodik aralıklarla veya gerekli görüldüğünde denetler.

Bankaların iç denetimlerini sağlamak için, bankanın faaliyet hacmiyle orantılı olarak müfettiş alıştırması zorunludur.

3.2. Genel Müdürlük

Genel müdürlük bankaların en büyük icra organıdır. Bankaların kuruluş nitelikleri ve çalışma düzenleri göz önünde bulundurularak ülkemizde bu işletmenin en büyük yöneticisine “genel müdür” denilmektedir.

Genel mdrlerde aranacak şartlar 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 25. maddesinde şöyle belirlenmiştir:

Banka genel müdürlerinin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi ve denge dallarda en az lisans düzeyinde, mühendislik alanında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şarttır.

3.2.1. Genel Müdür Yardımcılığı

Genel müdür yardımcılarının en az yedi yıllık mesleki deneyime sahip ve asgari üçte ikisinin birinci fıkrada belirtilen alanlarda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması şarttır. Başka ünvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda icraı nitelikte görev yapan diğer yöneticiler de bu kanunun genel müdür yardımcılara ilişkin hükümlerine tâbidir.

3.2.2. Genel Müdürlerin ve Yardımcılarının Atanmaları ve Görevden Ayrılmaları

Genel müdürlüğe ve yardımcılıklarına atanacakların, bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte kuruma bildirilmesi şarttır. Bildirimden itibaren yedi iş günü içinde kurumca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin atanmaları yapılabilir.

Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının görevden ayrılma nedenleri, ilgili banka ve görevden ayrılan tarafından yedi iş günü içinde kuruma bildirilir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları, konsolide (birleşik) denetime tâbi ortaklıklar hariç başka bir ticari kuruluşta tam veya yarı zamanlı olarak görev alamaz.

Bir ticari bankanın merkez rgt, genel olarak aşağıdaki bölüm ve grplardan oluşabilir:

- Yönetim kurul başkan ve yeleri (muraħhas, yeler)
- Genel müdür ve genel müdür yardımcıları

- Teftiş kurulu başkanlığı
- Grup müdürlükleri
- Dış ilişkiler grup müdürlüğü
- Hukuk ve takip işleri grup müdürlüğü
- İdari işler grup müdürlüğü
- İnsan kaynakları grup müdürlüğü
- İnşaat emlak grup müdürlüğü
- İstihbarat ve proje değerlendirme grup müdürlüğü
- Fon yönetimi müdürlüğü (Kaynak yönetimi müdürlüğü)
- Krediler grup müdürlüğü
- Mali işler grup müdürlüğü
- Menkul değerler grup müdürlüğü
- Bilgi işlem grup müdürlüğü
- Pazarlama grup müdürlüğü
- Şube koordinasyon ve planlama grup müdürlüğü
- Danışmanlar

3.2.3. Genel Müdürlüğün Görevleri

Genel müdürlüğün görevleri dört grupta toplanabilir:

- Bankayı temsil etmek genel prensip, emir ve kararları vermek,
- Şubelerin açılması, organizasyonu ile personel politikasını yönetmek,
- Bankanın kredi politikasının sevk ve yönetimini sağlamak,
- Yasalar ve ana sözleşme veya yönetmeliklerle kendilerine verilen yetkileri kârlılık ve verimlilik ilkelerine uygun olarak kullanmak.

3.2.4. Şubeler

Banka şubelerinde en önemli görev, yetki ve sorumluluk şube müdürlerindedir. Bankacılık bir uzmanlık ve yetenek işi olduğundan şube müdürlerinin bu konu ile ilgili yüksek öğrenim görmüş olmaları tercih edilmektedir.

Her banka şubesinde bir müdür bulunması zorunludur.

3.2.5. Bankalarda Servisler

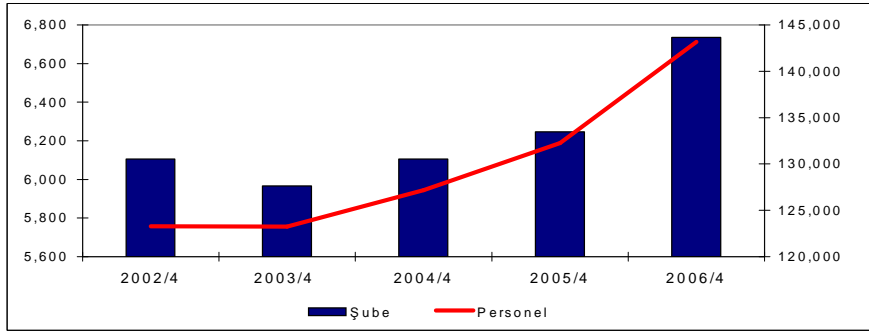
Her bankada, bankanın organizasyon yapısının büyüklüğüne, şubelerin iş hacimlerine göre genel müdürlük, bölgeler ve şubelerde servisler bulunur.

Bankalarda bulunabilecek servislerden bazıları şunlardır:

İnsan kaynakları servisi	Haberleşme ve yayın servisi
Muhasebe servisi	Bilgi işlem servisi
Vezne servisi	Havale servisi
Mevduat servisi	Kambiyo servisi
Kredi servisi	İstihbarat servisi
Pazarlama ve müşteri temsilcileri servisi	

Öğrenim Gruplarına Göre Banka Çalışanları					
	İlkokulu Bitirmiş Olanlar	Orta Öğretim Kurumlarını Bitirmiş Olanlar	Yüksek Öğretim Kurumlarını Bitirmiş Olanlar	Yüksek Lisans ve Doktora Yapmış Olanlar	Toplam
Mevduat bankaları	1.933	42.016	90.341	4.305	138.595
Kamu bankaları	789	15.846	21.682	906	39.223
Özel bankalar	629	18.898	51.396	2.322	73.245
Fondaki bankalar	9	178	140	6	333
Yabancı bankalar	506	7.094	17.123	1.071	25.794
Kalkınma ve yatırım bank.	74	1.068	3.046	385	4.573
Toplam	2.007	43.084	93.387	4.690	143.168

Şekil 3.3: 2006 Yılı İstatistiği sonucu Öğrenim Durumuna Göre Banka Çalışanları sayısı

Şekil 3.4: Türkiye'deki Bankaların Şube ve Personel Sayısının Gelişimi

UYGULAMA FAALİYETİ

Banka organları ile ilgili öğrendiklerinizi pekiştirmek amacı ile aşağıdaki uygulamaları dikkatli bir şekilde yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Banka üst yönetim organlarını belirleyiniz.	➤ Yakınıınızda bulunan bir banka şubesinden veya internetten yönetim organları hakkında bilgi edinebilirsiniz. ➤ Bir önceki faaliyette örnek olarak kurduğunuz bankanın yönetim organlarını belirleyebilirsiniz.
➤ Banka yönetim organlarının görevlerinin neler olduğunu sıralayınız.	➤ Değişik bankaları inceleyerek bilgi alabilirsiniz.
➤ Ticari bankalardaki yönetim organlarını belirleyiniz.	➤ Özel bankalarda kullanılan çeşitli yönetim ve karar alma ile ilgili birimleri belirleyebilirsiniz.
➤ Bankalarda bulunun servisleri belirleyiniz.	➤ Çeşitli bankaları ziyaret ederek servislerini bir kağıda yazınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Bankaların örgütlenmesi ve yönetilmesinde hangi kanunların hükümleri uygulanır?
 - Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu
 - Türk Ticaret Kanunu ve Bankacılık Kanunu
 - Bankacılık Kanunu ve Vergi Usul Kanunu
 - Bankacılık Kanunu
- Aşağıdakilerden hangisi bankaların üst yönetim organlarından değildir?
 - Genel Kurul
 - Kredi Komitesi
 - Danışman ve Denetim Elemanları
 - Yönetim kurulu
- Banka Genel Kurulu kimlerden oluşturulur?
 - Banka pay sahiplerinden oluşur
 - BDDK görevlilerinden oluşur
 - Merkez Bankası görevlilerinden oluşur
 - Banka müşterilerinden oluşur
- Bankalar müşterilerine kredi verirken belli bir tutarın üzerinde olan krediler kimin onayına tabidir?
 - Banka Denetleme Kurulunun
 - Kredi Komitesinin
 - Yönetim Kurulunun
 - Banka Genel Müdürünün
- Mühendislik alanında eğitim görmüş olan bir şahsın banka genel müdürü olabilmesi için hangi özellikleri taşıması gerekir?
 - Lisans eğitimini almış ve en az 8 yıllık deniyime sahip olması
 - Lisans üstü eğitimini almış ve en az 10 yıllık deneyime sahip olması
 - Lisan üstü eğitim almış ve en az 8 yıllık deneyime sahip olması
 - Lisans eğitimini almış ve en az iki dil biliyor olması

6. Aşağıdaki cümledeki boşlukları doldurunuz.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları, denetime tâbi ortaklıklar başka bir ticari kuruluşta tam veya yarı zamanlı olarak alamaz.

- A) konsolide, hariç, görev
- B) devlet, dahil, görev
- C) konsolide, dahil, görev
- D) devlet, hariç, görev

DEĞERLENDİRME

Ölçme değerlendirme sorularını cevapladıktan sonra modül sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki faaliyete geçiniz. Eksikleriniz var ise faaliyete dönerek tamamlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile BDDK ve çalışmalarını tanıyabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu öğrenme faaliyeti öncesinde yapmanız gereken araştırma faaliyeti şöyledir:

1. İnternette Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) hakkında araştırma yapınız.

4. BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (BDDK)

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 82. maddesi "Kamu tüzel kişiliğini haiz ve mali özerkliğe sahip Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuştur. Kurumun merkezi Ankara'dadır. Kurum, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Başkanlıktan oluşur."

Kurum, bu kanunla ve mevzuatla kendisine verilen düzenleme ve denetlemeyle ilgili görev ve yetkileri kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi kurumun kararlarını etkilemek amacıyla talimat veremez.

Kurum, mali kaynaklarını görev yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, kendi bütçesinde belirtilen usul ve esaslar dahilinde serbestçe kullanır.

Kurum, görev ve yetkilerini etkin şekilde yerine getirmek amacıyla yeterli sayı ve nitelikte personeli istihdam eder.

4.1. Kurumun Amacı

Kurumun öncelikli amacı, Bankalar Kanununun uygulanmasını sağlamaktır.

Bankalar kanununun amacı,

- Tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak,
- Mali piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak,
- Ekonomik kalkınmanın gereklerini de dikkate alarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere bankaların kuruluş, yönetim, çalışma, devir, birleşme, tasfiye ve denetlenmelerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Bankalar kanunu belirtilen bu amaçların gerçekleştirilebilmesi amacıyla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuştur.

4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Kurumun karar organıdır. Kurul, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşur. Kurul Başkanı Kurumun da başkanıdır. Kurumun karar organı bu yedi kişilik kurul üyeleridir.

Kurul en az haftada bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde en az beş üyenin bulunması hâlinde toplanır.

4.3. Kurumun Yetki ve Görevleri

5411 sayılı kanunun 93. maddesine göre,

Kurum, bu kanun ve ilgili diğer mevzuatın verdiği yetkiler çerçevesinde finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, mali sektörün gelişmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması için,

- Bankalar ve finansal holding şirketleri ile diğer kanunlarda ve ilgili mevzuatta yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin, kuruluş ve faaliyetlerini, yönetim ve teşkilat yapısını, birleştirme, bölünmez, hisse değişimi ve tasfiyelerini düzenlemek, uygulamak, uygulanmasını sağlamak, uygulamayı izlemek ve denetlemek,
- Yurt içi ve yurt dışı benzer kurumların katıldığı uluslararası mali, iktisadi ve mesleki teşekküllere üye olmak, görev alanına giren hususlarda yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile mutabakat (uzlaşma) zaptı imzalamak,
- Kanunla verilen diğer görevleri yapmak, ile görevli ve yetkilidir.

4.3.1. Kurumun Bankalarla İlgili Görevleri

Daha önce de belirttiğimiz gibi bir bankanın ister yurt içi bankacılık olsun isterse yurt dışındaki bankaların şube kurmaları olsun, BDDK'nın iznine tabidirler.

Kurum, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararıyla Bankalar Kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir.

- Bankaların, kuruluş, yönetim, çalışma, devir, birleşme, tasfiye ve denetlenmelerine ilişkin esasları düzenlemek.
- Kurum, tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkilidir.
- Kurum, bankacılık mevzuatının oluşturulmasını sağlar.
- Kurum, finansal hizmetler sektörünün geliştirilmesi amacıyla, işlem ve aracılık maliyetlerinin azaltılarak bankanın kârlı, verimli ve rasyonel çalışmalarının ve finansal piyasaların tarafları arasında rekabet ortamının sağlanması,
- Finansal sisteme rekabet gücünün kazandırılması, finansal piyasalara ilişkin diğer düzenlemeler ve uygulamalar ile bütünleşmenin gerçekleştirilmesi ve piyasanın daha etkin işleyişinin sağlanması suretiyle etkin ve şeffaf bir finansal sistemin oluşturulması,
- Denetim ve faaliyet alanları bakımından uluslararası bankaların durumunun yakından izlenmesi, tecrübelerinden yararlanılması,
- Birimler, kurumlar, meslek mensupları ve uluslararası diyalog ve işbirliğinin artırılması suretiyle malî piyasalarda meslek mensupları arasında bütünleşmenin sağlanması,
- Mali piyasalara ilişkin düzenlemelerin ilgili taraflarla istişare (fikirlerin bir başkası tarafından kabul görmesi için yapılan danışma.) edilerek hazırlanması,

Hususlarında strateji belirlemeye yetkilidir.

4.3.2. Bankaların Kuruluş İzni

- Bir banka kurulabilmesi için önce anonim şirket tüzel kişiliğinin kuruluşu ile ilgili hazırlıklar yapılır.
- Şirket esas sözleşmesi hazırlanarak, kurucu ortaklarca imzalanacak, imzalar noterden tasdik ettirilerek Sanayi ve Ticaret Bakanlığına kuruluş izni için başvurulur.
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığının vereceği anonim şirket kuruluş izninden sonra, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna “banka anonim şirketi”nin kuruluş izni için başvurulur.
- Kurul üyelerinin en az beşinin olumlu oy vermesi hâlinde kuruluş talebi kabul edilmiş olacaktır.
- Kuruluş iznini ticaret siciline tescil izleyecek ve ilanla birlikte banka anonim şirketi tüzel kişilik kazanmış olacaktır.

- Kuruluş aşamasında henüz bir banka işletmesi bulunmamaktadır. Sadece kuruluş için aranan mali ve sosyo-ekonomik yeterlilik denetlenmiştir.
- Kuruluş sermayesi henüz nakit para olarak bloke edilmiş hâlde bekletilmektedir.
- Bu hazırlık işlemleri sonucunda ortaya çıkan işletmenin bankacılık yapmak için yeterli olup olmadığı ayrıca denetlenecektir.
- Bu denetimler sonucunda, şartlar uygun görülürse bankanın faaliyete geçmesine izin verilecektir.
- Her türlü işlemler tamamlandıktan sonra banka, bankacılık işlemleri yapmaya ve mevduat bankası ise mevduat kabul etmeye, katılım bankası ise fon kabul etmeye başlayabilecektir.

4.3.3. Kuruluş Sonrası İşlemler

Kuruluş ya da Türkiye’de şube açma izni alan bankaların, kuruldandan ayrıca faaliyet izni alması şarttır. Bir beyanname ile yapılacak başvuru üzerine verilecek izin, kurul tarafından aksi karar verilmemiş ise verilen faaliyet izinleri Resmî Gazetede yayımlanır.

Kararın, ilk izin başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde verilmiş olması gerekir.

Kurum, Bankacılık Kanununa ve Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelerdeki şartları taşımayanlara gerekli düzeltmeleri yapmaları ve eksiklikleri tamamlamaları için altı ayı geçmemek üzere süre verir. Bu süre içinde yeniden başvuranlar hakkında yapılan inceleme sonucunda durumları uygun bulunmayanlara verilmiş olan kuruluş izni geçersiz olur ve sonuç yazılı olarak bildirilir. Kuruluş izni almış olan bankaların faaliyete geçebilmesi için,

- Sermayesinin nakit olarak ödenmiş ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olması,
- Kurucuları tarafından asgari sermayenin % 10’u tutarındaki sisteme giriş payının en az dörtte birinin Fon hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi,
- Faaliyetlerin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğu sağlaması ve yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması,
- Yöneticilerini, kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen niteliklere haiz olması,
- Kurulca faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip bulunduğu kanaatine varılması, gerekir.

Türkiye’de banka kurulmasına izin verilen bir bankanın bir yıl içinde faaliyete geçmesi gerekmektedir.

Bankacılık işlemleri genel olarak, aşağıdaki konular kapsamaktadır:

- Mevduat kabulü,
- Kredi işlemleri,
- İskonto işlemleri,

- Bankanın müşterileri için menkul kıymatlar alım satımı,
- Yatırım işlemleri,
- Kefalet işlemleri (kefil olma, garanti),
- Kurulmasına izin verilen banka bir yıl içerisinde faaliyete geçmezse verilen izin iptal edilir.

4.3.4. BDDK'nın Bankaları İzlenmesi

Bilindiği gibi bankalar kuruluş iznini BDDK'ndan almaktalar. Kurum kuruluşta nasıl yetkili ise bankaların faaliyetlerini sürdürmesini izlemekte de o derecede yetkilidir.

Bankaların denetimini Banka Müfettişleri yapar. Müfettişlerin, yaptıkları denetim raporlarını (teftiş raporlarını) ve görüşlerini BDDK'ya göndermesi zorunludur.

Ancak, Kurum, gerekli gördüğünde ve özellik arz eden konularda bağımsız denetim kuruluşlarını ilgili konu hakkında inceleme yapılması için görevlendirme yetkisine sahiptir.

Bu kuruluşlar belirli bir etkinlik sektörünün denetimini gerçekleştirirken, bu alanda ne olup bittiğinden derinlemesine haberdar olmak zorundadırlar.

Kurum, bankalardan, bunların bağlı ortaklıklarından, nitelikli paya sahip oldukları ortaklıklardan, birlikte kontrol ettikleri ortaklıklardan, şubeleri ile temsilciliklerinden, destek hizmeti kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden,

- Bankacılık Kanun ve hükümleri ile ilgili görecekları bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye,
- Bu bilgilerin, vergiyle ilgili kayıtları dahil olmak üzere tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkilidir.
- Bilgi istenenler de istenilen bilgileri vermekle, defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmamakla, tüm bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak Kurumun yerinde denetim yapan meslek personeline açmakla,
- Bu verilerin güvenliğini sağlamakla.
- Ayrıca, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile vermek zorunda buldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hâle getirmek için gerekli tüm sistem ve şifrelerini inceleme için ibraz etmek ve işletmekle yükümlüdür. (5411 sayılı Bankalar Kanunu md.95)

Bankalar denetlenirken, Bankacılık Kanunu dışında diğer kanunlara aykırılıklar tespit ettikleri takdirde bu tespitleri ilgili mercilere derhal bildirmek zorundadırlar.

Denetim ve gözetime ilişkin usul ve esaslar Kurulca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Bu görev çerçevesinde, gerekli düzenlemeler yapılmakta, bankaların bu düzenlemelere uyumu sağlanmaya çalışılmakta, gerekli yerinden denetim ve uzaktan gözetim faaliyetleri yerine getirilmektedir. Denetimde kullanılan araçlar;

- Periyodik raporlamalar,
- Periyodik olmayan raporlamalar,
- Yerinde denetim raporları,
- Uzaktan gözetim raporları,
- Bağımsız denetim raporları,
- Bankalarla yapılan yazışmalar,
- Kurul kararları,
- Diğer (derecelendirme raporları, basın, yayın vs.)

Şeklinde özetlenebilir.

4.3.5. BDDK'nın Yetki ve Yaptırımları

Bilindiği gibi bankaların kurulmasından, faaliyetine izin verilmesi ve faaliyetlerinin izlenmesi BDDK'nun görev ve yetkileri çerçevesinde yürütülmektedir.

BDDK'nun yetki ve yaptırımlarından bazıları şunlardır:

- Kurum, bankaların Bankalar Kanununda belirtilen önlemleri almamaları veya alınan önlemlere rağmen sorunlarının giderilememesi durumunda, faaliyetlerini kısıtlama veya geçici olarak durdurma kararı alabilir.
- Bütün önlemler alınmasına karşılık düzelme görülmemesi hâlinde, bankayı Fona (TMSF "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu") devredebilir. Bu durumda bankanın faaliyet izni de kaldırılacaktır.
- Bankaların denetlenmesi sırasında, adli ceza uygulamasını gerektiren hususları, ilgili birimlere veya **kurum ve kuruluşlara intikal ettirmek.**

UYGULAMA FAALİYETİ

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile ilgili öğrendiklerinizi pekiştirmek amacı ile aşağıdaki uygulamaları dikkatlice yerine getiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Bankalara uygulanacak kuralları belirleyiniz.	➤ BDDK'nun bankalara uygulayacağı kuralları, BDDK'nun internet sitesine girerek öğrenebilirsiniz.
➤ BDDK'dan kuruluş izni alınız.	➤ Bankaların kuruluş izni alma kurallarını, BDDK'nun internet sitesine girerek veya Bankacılık Kanunu'na bakarak öğrenebilirsiniz.
➤ Mevduat (faaliyet) izni alınız.	➤ Bankaların mevduat (faaliyet) iznini nasıl aldıklarını, internet sitelerinden öğrenebilirsiniz.
➤ BDDK'na verilecek belgeleri temin ediniz.	➤ Kuruluş izni ve faaliyet izni için gerekli belgeleri bankalardan temin edebilirsiniz.
➤ Bankalara uygulanacak yaptırımları sıralayınız.	➤ BDDK'nun bankalara uygulayabileceği yaptırımları, BDDK'nun internet sitesinden öğrenebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. BDDK, Bankaları denetim ve gözetim ile ilgili usûl ve esasları nasıl belirler?
 - A) Kurulca düzenlenecek yönetmelikle belirler.
 - B) Bankacılık kanununa göre belirler.
 - C) Bakanlar kurulunun gözetiminde belirler.
 - D) Banka genel müdürlerinin tavsiyelerine göre belirler.
2. “BDDK, Bankaları denetlerken, Bankacılık Kanunu dışında diğer kanunlara aykırılıklar tespit ettikleri takdirde bu tespitleri ilgili mercilere bildirmez.” Doğru mudur?
 - A) Doğru
 - B) Yanlış
3. “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, bankalardan, bunların bağlı ortaklıklarından, nitelikli paya sahip oldukları ortaklıklardan, birlikte kontrol ettikleri ortaklıklardan, şubeleri ile temsilciliklerinden, destek hizmeti kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden; Bankacılık Kanun ve hükümleri ile ilgili görecekları bütün bilgileri gizli dahi olsa isteyebilirler.” Doğru mudur?
 - A) Doğru
 - B) Yanlış
4. Cümledeki boşlukları doldurunuz; “Bankalar muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü, belge ve karneler ile vermek zorunda buldukları ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hâle getirmek için gerekli tüm sistem ve şifrelerini inceleme için’na ibraz etmek ve işletmekle yükümlüdür.”
 - A) formlar, belgelere, Merkez Bankası
 - B) defter, formlara, BDDK
 - C) defter, bilgilere, BDDK
 - D) defter, belgelere, BDDK
5. Banka kurulduktan sonra faaliyet için izin verilmesine ilişkin duyuru nereden yapılır?
 - A) Radyo ve televizyonlardan duyurulur.
 - B) Bankanın kurulacağı ilde ilan edilir.
 - C) Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanır.
 - D) Resmi Gazete' de yayınlanır.

6. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kaç kişiden oluşur ve Banka kuruluş iznine kaç kişinin olumlu oy vermesi yeterlidir?
- A) 7 kişidir, 4 kişinin olumlu oyu yeterlidir
B) 5 kişidir, tamamının olumlu oyu gereklidir.
C) 7 kişidir, 5 kişinin olumlu oyu yeterlidir
D) 10 kişidir, 4 kişinin olumlu oyu yeterlidir.

DEĞERLENDİRME

Ölçme değerlendirme sorularını cevapladıktan sonra modül sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki faaliyete geçiniz. Eksikleriniz var ise faaliyete dönerek tamamlayınız.

UYGULAMALI TEST

Modülde istenen davranışları edinip edinmediğinizi aşağıdaki sorulara verdiğiniz yanıtlar ile kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Bankaların görevlerini açıklayabilir misiniz?		
Banka türlerini belirleyebilir misiniz?		
Merkez Bankasını diğer bankalardan ayıran özellikleri bulabilir misiniz?		
Günümüzde bir banka kurmak için gerekenleri bulabilir misiniz?		
Bir kişinin özelliklerine bakarak banka kurucusu olup olamayacağını tespit edebilir misiniz?		
Türkiye’de bir banka şubesi açma şartları hakkında kaynak bulabilir misiniz?		
Banka kurmak için gerekli belgelerin örneklerini temin edebilir misiniz?		
Banka kuruluşunda izlenecek yollar, başvurulacak yerleri tanıyor musunuz?		
Bankaların yönetim organlarını belirleyebilir misiniz?		
Yönetim kurulunun gerekli olduğuna arkadaşlarınızı ikna edebilir misiniz?		
Kredi komitesinin bankanın gelişmesindeki önemini tartışabilir misiniz?		
Bankalarda servisleri tanıyor musunuz?		
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun gerekliliğini tartışabilir misiniz?		
BDDK başkanı olsaydınız, neler yapardınız, öneriler getirebilir misiniz?		

DEĞERLENDİRME

Performans testi sonucunda cevaplarınızı değerlendiriniz. Eksikleriniz varsa modülün ilgili faaliyetine dönerek tamamlayınız. Eğer cevaplarınız “**Evet**” ise yeni modüle geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

1. Cümlede verilen boşlukları doldurunuz, “..... Bankaları, tarımla uğraşanların, ihtiyaçlarını karşılama işlemini yapar.”
A) Sanayi, kredi
B) Ziraat, kredi
C) İş, finansal
D) Yatırım ve Kalkınma, finansal
2. Cümlede verilen boşlukları doldurunuz, “Türkiye’de bir bankanın kurulması veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın ilk açılmasına, bu konuda öngörülen şartların yerine getirilmesi kaydıyla,’nun en az üyesinin aynı yönde oyuyla alınacak kararla izin verilir.”
A) Merkezinin, merkez bankası, beş
B) Şubesinin, BDDK, yedi
C) Şubesinin, Bakanlar Kurulu, dört
D) Şubesinin, BDDK, beş
3. Banka ticaret unvanlarına Türk, Türkiye, Cumhuriyet ve Millî kelimelerini kimin izniyle koyabilirler?
A) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun kararı ile
B) Bakanlar Kurulu kararı ile
C) Merkez Bankası Genel Müdürlüğünün izni ile
D) TBMM’den çıkacak karar ile
4. “Bankaların Ticaret unvanında Anonim Şirket kelimesinin bulunması zorunludur.” cümlesi doğrumudur?
A) Doğru B) Yanlış
5. Bankalar şirket merkezlerini değiştirdiklerinde, değişikliği nasıl duyurmak zorundadırlar?
A) A. Gazetelerde ilan ederek
B) Radyo ve Televizyonlardan duyurarak
C) Ticaret siciline tescil ettirerek, Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde ilan ettirerek
D) Adres değişikliği internetten yayınlanır.
6. Bankaların kuruluş aşamalarında Merkez Bankası’nın görevi nedir?
A) Bankaların kuruluş sermayelerine katkıda bulunur.
B) Ana sözleşmelerini imzalar.
C) Bankaların merkezini belirler.
D) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Merkez Bankası’nın görüşü doğrultusunda kuruluşu onaylar.

7. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “Sermayelerinin tümü, yani kamu adına ya da diğer kamu tüzel kişilerine ait bankalar devlet bankalarıdır. T.C Ziraat Bankası gibi.”
- A) Şirketlere, kamu B) Kamuya, hazineye
C) Kamuya, devlete D) Devlete, kamuya
8. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “Özel sektör ile sektörün belirli oranlarda sermaye koymaları ile kurulan bankalar sermayeli bankalardır.
- A) Kamu, karma
B) Mahallî, özel
C) Kamu, özel
D) Devlet, karma
9. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “T.C. Merkez Bankası şirket olarak kurulmuş olup, 1211 sayılı Merkez Bankası Kanunu ile Banka statüsü dışında kalan durumlarda kurallarına tabidir.”
- A) Limited, özel hukuk
B) Komandit, banka hukuku
C) Anonim, özel hukuk
D) Anonim, Banka hukuku
10. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “Bankalar: Aynı sicil bölgesinde olmak kaydıyla yalnız..... değişikliği için ana sözleşmede değişiklik yapmak zorunlu değildir. Ancak, değişikliği ana sözleşme değişikliğini gerektirir.”
- A) isim, adres
B) adres, merkez
C) unvan, adres
D) merkez, adres
11. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “Bankalarda, şirket ana sözleşmesinin, Kanununun 279 uncu maddesinde yer alan hususları içermesi, ana sözleşmenin yazılı şekilde yapılması ve kurucular tarafından imzalanarak tasdik ettirilmesi şarttır.”
- A) Bankacılık, merkez bankasına
B) Bankacılık, notere
C) Türk Ticaret, notere
D) Türk Ticaret, merkez bankasına

12. Cümledeki boşlukları doldurunuz, “Bankalarda, Kredi açma yetkisi aittir. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde veya genel müdürlüğe devredebilir.”
- A) yönetim kuruluna, kredi komitesine
B) denetleme kuruluna, yönetim kuruluna
C) yönetim kuruluna, şube müdürlerine
D) genel kurula, kredi komitesine
13. Hangi bankalar ülkelerinin para politikasını belirler?
- A) Ticaret Bankaları
B) Sanayi ve Kalkınma Bankaları
C) Merkez Bankaları
D) Devlet Bankaları
14. BDDK, Bankaların Bankalar Kanunu’nda belirlenen önlemleri almaması veya alınan önlemlere rağmen sorunların giderilmemesi durumunda ilk olarak ne gibi bir karar alır?
- A) Durumu ilgili birimlere bildirir.
B) Bankayı, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na devreder.
C) Bankaya kapatma kararı verir.
D) Önce faaliyet kısıtlamasına veya geçici olarak durdurma kararı alır.
15. Banka müfettişleri, bankaları denetledikten sonra teftiş raporlarını nereye göndermek zorundadır?
- A) Merkez Bankası’na
B) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na
C) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna
D) Bakanlar Kuruluna
16. “Kuruluş ya da Türkiye’de şube açma izni alan bankaların, Kuruldan ayrıca faaliyet izni alması şarttır.” doğru mudur?
- A) Doğru B) Yanlış

DEĞERLENDİRME

Ölçme değerlendirme sorularını cevapladıktan sonra modül sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki modüle geçiniz. Eksikleriniz var ise eksik olduğunuz faaliyete dönerek tamamlayınız.

BULMACA

Aşağıda verilen bulmacayı çözerek, hem modülümüzle ilgili bilginizi hem de genel kültürünüzü sımayınız.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													

SOLDAN – SAĞA

- 1- Banka kuruluş işlemlerinde şirket ortaklarının ad, soyad ve imzalarının bulunduğu, noter tastikli belge.
- 2- Az bulunan manasında - Dağda başına birşey gelen insanlara yardım etmek için dağcı camiası içinde örgütlenmiş, daha sonra çalışma alanını genişleterek her türlü kurtarma ve kayıp olayına koşmaya başlayan, fedakar insanlar örgütü. – Alfabede sesli harflerden biri.
- 3- Üçüncü tekil şahıs – Genişlik – Alfabemizin ilk harfi – Baba

- 4- Brütten kesintiler çıktıktan sonra geriye kalan – Toprak Mahsulleri Ofisinin kısaltılmışı – Aşama
- 5- Küçük mağra – Bankaların müşterilerine kullanıldığı dönemler için faiz konularak, geri ödenme şartıyla verdikleri para – İlaç, merhem.
- 6- Alfabede sessiz bir harf – Bir tür tören – Yetenekli, dikkatli, özenli manasında
- 7- Edebiyatta bir nazım türü – Bir yerde oturmak.
- 8- Vilayet – Tahıl tozu – Mikroskopta incelenecek maddenin üzerine konulan, dar uzun cam parçası – Bir sessiz harf.
- 9- Gerçek – Dünyamızın uydusu – Konutlar topluluğu.
- 10- Bir sessiz harf – Cet – Manganın simgesi
- 11- Piyasada paranın dolaşımı, alım satımı, bir banka çeşidi – Vücudun herhangi bir yerine de olabilen, kızarıklık ve şişme ile görülen iltihabik durum.
- 12- Yalova'nın bir ilçesi – Bir harf – Trabzon'un bir ilçesi

YUKARDAN – AŞAĞIYA

- 1- Bir tür şirket.
- 2- Arapça'da olumsuzluk eki – Genişlik – Bir bağlaç – Kuzu sesi
- 3- Tane – Bir bağlaç – Emir veren manasında
- 4- Kabir, mezar, gömüt manasında – Bir işi yapmak ve yönetmek için görevlendirilmiş kişilerden oluşan topluluk, heyet, konsey – Samaryumun simgesi
- 5- Örmek için emir – Kısaca Türkiye Radyo Televizyon kurumu – Avuç içi.x
- 6- Bir işi pratik yapmak – Mercan ada
- 7- Bir nota – Bir ışık veya ısı kaynağından yayılan ışınların toplandığı yer, mihrak – Taraf
- 8- Baş çoban – Üretim
- 9- Bankaların alt şirketleri (şehirlerde, semtlerde olur) – Bartın'ın şirin bir ilçesi.
- 10- Kısaca metre – Bir bağlaç – Bir tembih sözü – İtalya'nın kuzeyinde bir ova
- 11- Bir meyve – Kısaca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
- 12- Aza – Yıl

DEĞERLENDİRME

Bulmacayı çözdükten sonra modül sonundaki çözümü ile karşılaştırınız.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1	A
2	D
3	B
4	B
5	D
6	C
7	B

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	A
4	C
5	B
6	B

ÖĞRENME FAALİYETİ 3 CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	A
4	C
5	B
6	A

ÖĞRENME FAALİYETİ 4CEVAP ANAHTARI

1	A
2	B
3	A
4	C
5	D
6	A

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	B
4	A
5	C
6	D
7	B
8	A
9	C
10	B
11	C
12	A
13	C
14	D
15	C
16	A

BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A	N	A	S	Ö	Z	L	E	Ş	M	E	
2	N	A	D	İ	R		A	K	U	T		Ü
3	O		E	N		A		E	B		A	Y
4	N	E	T		T	M	O		E	V	R	E
5	İ	N		K	R	E	D	İ		E	M	
6	M		K	U	T	L	A	M	A		U	Z
7	Ş	İ	İ	R		İ	K	A	M	E	T	
8	İ	L		U	N			L	A	M		S
9	R	E	A	L		A	Y		S	İ	T	E
10	K		M		A	T	A		R		M	N
11	E	M	İ	S	Y	O	N		A	P	S	E
12	T	E	R	M	A	L		K		O	F	

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Bankacılık Kanunu.
- İnternette bankaların siteleri ve BDDK'nun sitesi.

KAYNAKÇA

- BATTAL Ahmet, **Bankacılık Kanunu Şerhi** (5411 Sayılı Kanun ve Açıklaması), SeçkinYayıncılık, ANKARA, 2006- 1. Baskı.
- TARKAN Mehmet, **Bankacılık (Teori uygulama ve yönetim)**, Nobel Yayın Dağıtım, ANKARA, 2001 – 1. Baskı.
- UZKESİCİ Nuray, **Modern Banka Yönetimi Ve Organizasyonu**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, ESKİŞEHİR,1994.
- ÇOLAK Nusret İlker, **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve ABD Örneği**, Seçkin Yayıncılık, ANKARA, 2003 – Birinci Baskı.
- <http://bsy.marmara.edu.tr>
- <http://ekutup.dpt.gov.tr/banka/gonula/denetim8.html>